

ΑΤΕΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: **ΖΗΣΗ ΑΘΗΝΑ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: κ. **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΓΓΙΤΣΟΣ**

2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	5
Κεφάλαιο 1ο: Επιβολή φόρου	6
1.1 Γενικές αρχές φορολογίας.....	6
1.2 Αντικείμενο φόρου.....	9
1.1.1 Οι σκοποί που εξυπηρετεί η φορολογία.....	10
1.1.2 Η διάκριση των φόρων και τα φορολογικά συστήματα	11
1.2 Υποκείμενο φόρου	13
1.3 Χρόνος επιβολής του φόρου	14
1.4 Εισόδημα και εξεύρεση του	15
1.5 Φορολογία του εισοδήματος των συζύγων και των ανήλικων τέκνων.....	16
1.6 Πρόσωπα που θεωρείται ότι βαρύνουν τους φορολογούμενους	16
1.7 Έκπτωση δαπανών από το συνολικό εισόδημα	17
Κεφάλαιο 2ο: Φυσικά Πρόσωπα	19
2.1 Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες	19
2.1.1 Απαλλαγές από τον φόρο εισοδήματος	19
2.1.2 Μειώσεις από τον φόρο εισοδήματος.....	23
2.1.3 Εισόδημα και απόκτησή του.....	25
2.1.4 Χρόνος απόκτησης του εισοδήματος	27
2.1.5 Περιπτώσεις αυτοτελούς φορολόγησης εισοδημάτων.....	28
2.2 Πρόσωπα που βαρύνουν τα φυσικά πρόσωπα	30
2.2.1 Φορολογία των εισοδημάτων των συζύγων και των ανήλικων παιδιών	30
2.2.2 Πρόσωπα που κρίνεται ότι βαρύνουν τους φορολογούμενους.....	31
2.3 Εκπτώσεις δαπανών	33
2.3.1 Έκπτωση δαπανών από το συνολικό εισόδημα	33
Κεφάλαιο 3ο : Φορολογικές κλίμακες	38
3.1 Φορολογική κλίμακα για μισθωτούς και συνταξιούχους.	38

3.2 Φορολογική κλίμακα για ατομική επιχείρηση και ελευθέριο επάγγελμα.....	39
3.3 Φορολογία εισοδήματος για το γεωργικό εισόδημα	40
3.4 Φορολογία εισοδήματος από μισθώματα.....	41
3.5 Φορολογία εισοδήματος ναυτικών.....	42
3.5.1 Φορολογούμενος χωρίς παιδιά	43
3.5.2 Φορολογούμενος με ένα παιδί.....	44
3.5.3 Φορολογούμενος με δύο παιδιά	45
3.5.4 Φορολογούμενος με τρία παιδιά.....	46
3.6 Φορολογία των εισοδημάτων των συζύγων και των ανήλικων τέκνων	47
Κεφάλαιο 4ο: φορολογικές απαλλαγές.....	49
4.1 Φορολογικές απαλλαγές για μισθωτούς και συνταξιούχους	49
4.1.1 Απαλλάσσονται από το φόρο:.....	51
β) Οι πρόξενοι και προξενικοί πράκτορες, ως και το κατώτερο προσωπικό των ξένων πρεσβειών και προξενείων"(N.2238 Άρθρο 6). (Κ.Φ.Ε, 2015).....	51
4.1.2 Από το εισόδημα από ακίνητα απαλλάσσεται:.....	51
4.1.3 Από το εισόδημα από κινητές αξίες απαλλάσσονται:	52
4.1.4 Από το εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις απαλλάσσονται:	52
4.1.5 Από το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες απαλλάσσονται:	52
4.2 Εισφορά αλληλεγγύης στα εισοδήματα άνω των 12.000€	52
4.2.1 Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας.....	53
4.2.2 Θεωρείται ότι βαρύνουν το φορολογούμενο.....	53
Κεφάλαιο 5ο: Τεκμήρια - Ετήσια Αντικειμενική Δαπάνη	55
5.1 Τεκμήρια	55
5.1.1 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικιών.	55
5.1.2 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτων.....	57
5.1.3 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιδιωτικών σχολείων.	59
5.1.4 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων και λοιπό προσωπικό	59

5.1.5 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για σκάφη αναψυχής	59
5.1.6 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη αεροσκαφών, ανεμοπτέρων και ελικοπτέρων.	60
5.1.7 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για δεξαμενές κολύμβησης.	61
Κεφάλαιο 6ο: Ειδικά θέματα φορολογίας	63
6.1 Εισόδημα από ακίνητα.....	63
6.2 Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.....	68
6.3 Ακαθάριστο εισόδημα.....	73
6.4 Εισόδημα από κινητές αξίες.....	73
Επίλογος.....	74
Βιβλιογραφία	75

Εισαγωγή

Η παρούσα μελέτη πρόκειται να ασχοληθεί με το θέμα της φορολογίας εισοδήματος για φυσικά και νομικά πρόσωπα στον ελλαδικό χώρο κατά το 2013 και θα ολοκληρωθεί μέσα από τέσσερα κεφάλαια, όπου πιο αναλυτικά το πρώτο κεφάλαιο πρόκειται να αναφερθεί στην επιβολή του φόρου γενικά και πιο ειδικά για την εξεύρεση εισοδήματος και το χρόνο επιβολής του φόρου. Στη συνέχεια, το δεύτερο κεφάλαιο θα εστιάσει στα φυσικά πρόσωπα, το χρόνο απόκτησης εισοδήματος αλλά και για τις εκπτώσεις δαπανών. Το τρίτο κεφάλαιο θα κάνει λόγο για τις φορολογικές κλίμακες που ισχύουν κατά περίπτωση και το τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο θα καταγράψει πληροφορίες σχετικές με τις φορολογικές απαλλαγές. Τέλος, η εργασία θα κλείσει με τα συμπεράσματα.

Κεφάλαιο 1^ο: Επιβολή φόρου

1.1 Γενικές αρχές φορολογίας

Στις σύγχρονες κοινωνίες η επιβολή του φόρου πραγματοποιείται σύμφωνα με θεσπισμένους από την πολιτεία κανόνες που διέπουν την φορολογική τους πολιτική και αποτελούν καταστάλαγμα της επιστήμης αλλά και της εμπειρίας (Φλώρος, 2004). Οι κανόνες που διέπουν την φορολογία και αποτελούν τις γενικές αρχές της είναι:

1.0 ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Ο κανόνας της καθολικότητας του φόρου καθορίζει ότι η επιβολή του φόρου πραγματοποιείται σε όλους τους πολίτες μιας χώρας, χωρίς εξαιρέσεις, ακόμα και στους αλλοδαπούς που ζουν και εργάζονται στην χώρα. Το γεγονός ότι κάποια χαμηλά εισοδήματα απαλλάσσονται από την φορολόγηση, δεν έρχεται σε αντίθεση με τον συγκεκριμένο κανόνα, αφού αφενός δεν θα αποδώσει αρκετά στο κράτος σε σχέση με το κόστος είσπραξης του και αφετέρου πιθανά να οδηγήσει, σε μεταγενέστερο χρόνο, σε οικονομική ενίσχυσή τους από το κράτος.

2.0 ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Ο κανόνας της παραγωγικότητας του φόρου εξυπηρετεί τον ταμειευτικό σκοπό της φορολογίας και μπορεί εφαρμοστεί όταν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ☞ Το ποσοστό του φόρου δεν είναι υπερβολικό, για την αποφυγή της φοροδιαφυγής.
- ☞ Δεν καθιερώνει απαλλαγές.
- ☞ Επιτυγχάνεται άμεση βεβαίωση και είσπραξη του φόρου, με την χαμηλότερη κατά το δυνατό δαπάνη.

↳ Υπάρχει σταθερότητα και σαφήνεια στην φορολογική νομοθεσία.

3.Ο ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΗΣ ΑΠΛΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Σύμφωνα με τον συγκεκριμένο κανόνα η φορολογική νομοθεσία θα πρέπει να είναι απλή και κατανοητή και να αποφεύγεται η περιπλοκιστολογία. Έτσι οι φορολογούμενοι δεν θα συγχέονται και θα βελτιώνονται οι σχέσεις μεταξύ των φορολογούμενων και του κράτους.

4.Ο ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΗΣ ΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ

Με βάση αυτόν τον κανόνα οι νόμοι θα πρέπει να είναι απλοί και κατανοητοί, χωρίς συχνές μεταβολές, ώστε οι φορολογούμενοι να είναι σε θέση εκ των προτέρων, να γνωρίζουν τον τρόπο και το ποσό που οφείλουν να καταβάλλουν.

5.Ο ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Ο φόρος θα πρέπει να είναι κατάλληλος ως προς τον χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο πληρωμής του. Ο κανόνας αυτός συνεπάγεται πως η επιβολή και η είσπραξη του φόρου θα πρέπει να γίνεται με γνώμονα την εξυπηρέτηση του φορολογούμενου. Έτσι συνήθως ο χρόνος καταλληλότητας είσπραξης του φόρου είναι ο χρόνος που πραγματοποιείται το εισόδημα, ο κατάλληλος τόπος για την είσπραξη του θα πρέπει να είναι ο τόπος κατοικίας ή διαμονής του ή η επαγγελματική εγκατάσταση και τέλος ο κατάλληλος τρόπος είναι αυτός που παρέχει στον φορολογούμενο κάθε δυνατή διευκόλυνση.

6.Ο ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΟΡΙΟΥ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ

Ο κανόνας αυτός θεωρεί ότι κάθε φορολογούμενος χρειάζεται ένα τμήμα του εισοδήματός του για την κάλυψη των απαραίτητων αναγκών του και της οικογένειάς του. Το συγκεκριμένο εισόδημα δεν θα πρέπει να υπάγεται στην φορολογία και ονομάζεται ελάχιστο όριο συντήρησης.

7.Ο ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΟΥ ΔΙΑΦΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

Σύμφωνα με τον κανόνα του διαφορισμού των εισοδημάτων, η φορολογία τους θα πρέπει να εξαρτάται και από την πηγή προέλευσής τους. Δηλαδή θα πρέπει να υπάρχει διάκριση ανάμεσα στα εισοδήματα και να μην επιβαρύνονται το ίδιο εισοδήματα προερχόμενα από διαφορετικές πηγές. Έτσι για παράδειγμα τα εισοδήματα κεφαλαίου έχουν μεγαλύτερη φοροδοτική ικανότητα από τα εισοδήματα από προσωπική εργασία και δεν θα πρέπει να επιβαρύνουν το ίδιο τους φορολογούμενους.

8.Ο ΚΑΝΟΝΑΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Διπλή φορολογία υπάρχει όταν στο ίδιο πρόσωπο επιβάλλεται ο ίδιος φόρος και για το ίδιο αντικείμενο, δύο φορές είτε μέσα στα όρια του ίδιου κράτους είτε μεταξύ διαφόρων κρατών. Η διπλή φορολόγηση θα πρέπει να αποφεύγεται γιατί οδηγεί σε φοροδιαφυγή, δημιουργεί φορολογικές ανισότητες και εξασθενεί την επιχειρηματικότητα. Οι μέθοδοι για την αποφυγή της διπλής φορολογίας είναι οι εξής:

- ✦ **Η μέθοδος έκπτωσης του φόρου.** Με βάση την μέθοδο της έκπτωσης του φόρου, ο φόρος που έχει καταβληθεί σε ένα ξένο κράτος αφαιρείται, όταν για το ίδιο εισόδημα επιβάλλεται φόρος και στην Ελλάδα.
- ✦ **Η μέθοδος της εξαίρεσης ή απαλλαγής.** Με την μέθοδο αυτή τα κράτη δεν επιβάλλουν φορολογία στα εισοδήματα κατοίκων άλλων χωρών ή φορολογούν μόνο το εισόδημα που προκύπτει στην επικράτειά τους.
- ✦ **Η μέθοδος της διαίρεσης ή κατανομής.** Σύμφωνα με αυτή την μέθοδο το εισόδημα διαχωρίζεται σε δύο μέρη και το ένα φορολογείται από την χώρα που ο φορολογούμενος κατοικεί και το δεύτερο από την χώρα που το εισόδημα αποκτάται.

1.2 Αντικείμενο φόρου

Ως φόρος ορίζεται η αναγκαστική εισφορά, χωρίς την ύπαρξη ειδικής αντιπαροχής, προς το Κράτος ή προς νομικό πρόσωπο (Φλώρος 2004). Το Κράτος για την κάλυψη των δημόσιων δαπανών, μισθοδοσία δημοσίων υπαλλήλων, παιδεία, υγεία, κλπ επιβάλλει στους πολίτες τους φόρους. Επίσης και η Τοπική Αυτοδιοίκηση επιβάλλει στους δημότες της, ειδικούς φόρους για την εκπλήρωση των σκοπών της. Τα εννοιολογικά συστατικά στοιχεία του φόρου είναι τα παρακάτω:

1. Είναι αναγκαστική εισφορά του πολίτη προς το δημόσιο.
2. Καταβάλλεται χωρίς ειδικό αντάλλαγμα.
3. Είναι μέσο άσκησης από το Κράτος της κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής του.
4. Επιβάλλονται για την πραγματοποίηση των κρατικών σκοπών.

Το μέγεθος των δαπανών που θα αναλάβει το κράτος, επιδρά επί του ύψους των εσόδων που θα επιδιώξει να πραγματοποιήσει τούτο από τους φόρους. Η μορφή των φόρων και η διαμόρφωσή τους προσαρμόζεται στο χαρακτήρα και τις συνθήκες του λαού, ανταποκρινόμενη στις οικονομικές δραστηριότητές του, χωρίς να εμποδίζει την ανάπτυξη και την πρόοδο της οικονομίας καθώς και την πραγμάτωση της φορολογικής δικαιοσύνης. Τέλος, η επιβολή του φόρου εξαρτάται από τη φορολογική πολιτική του κράτους.

Ο Αριστοτέλης δε θεωρούσε ότι ο κατέχων πολλά πρέπει να εισφέρει στο κράτος πολλά, ενώ αντίθετα ο κατέχων ολίγα πρέπει να εισφέρει ολίγα. Κάτι τέτοιο βεβαίως αποτελεί την ουσία της προοδευτικής φορολογίας, όπως την γνωρίζουμε στην εποχή μας. Αυτός λοιπόν ο κανόνας εφαρμόστηκε στην πράξη με τους Νόμους του Σόλωνα κατά την αρχαιότητα.

Σύμφωνα με άλλη θεωρία, αυτή της ωφέλειας και του ανταλλάγματος, η οποία έχει τις ρίζες της στις Αρχές της Γαλλικής Επανάστασεως, ο φόρος αποτελεί το τίμημα που καλείται να καταβάλει το άτομο τα ωφελήματα που αντλεί από μια αρμονική κοινωνική συμβίωση, την οποία βεβαίως μόνο το κράτος δύναται να εξασφαλίσει.

Κατά τη **θεωρία της ασφάλειας**, ο φόρος είναι ένα είδος ασφαλίστρου που καταβάλλει ο πολίτης προς το δημόσιο για την προστασία της ζωής και της περιουσίας του, που του παρέχει το κράτος.

Η σύγχρονη θεωρία περί φόρου μας διδάσκει ότι ο φόρος θεμελιώνεται πάνω στην οργανωτική ανάγκη υπάρξεως του κράτους για την κοινωνική συμβίωση και πρόοδο των ανθρώπων. Με άλλα λόγια, η ύπαρξη του κράτους αποτελεί την προϋπόθεση υπάρξεως του φόρου. Η έννοια του φόρου μπορεί να καθοριστεί μόνο για μια δεδομένη περίοδο και για ένα κράτος και πολιτικό καθεστώς.

Πιο συγκεκριμένα, ο φόρος: α) επιβάλλεται με νόμο προκειμένου να εξασφαλισθούν οι αναγκαίοι, για την λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών, οικονομικοί πόροι και β) αποτελεί μέσο εξασφάλισης μιας δίκαιης και ίσης κατανομής των δημοσίων δαπανών μεταξύ των πολιτών (Σέλλας, 2005), (Παρούτσας, 2005).

1.1.1 Οι σκοποί που εξυπηρετεί η φορολογία

Το κράτος κατά κύριο λόγο επιβάλλει τους φόρους για την κάλυψη τριών σκοπών, οι οποίοι είναι:

1. **Ο ταμειευτικός**. Η φορολογία εκπληρώνει τον ταμειευτικό σκοπό, δηλαδή την εξασφάλιση μέρους των απαραίτητων εσόδων, που απαιτούνται για την κάλυψη των δημοσίων δαπανών.

2. Για την κάλυψη της κοινωνικής πολιτικής. Επίσης μέσω της φορολογίας ασκείται η κοινωνική πολιτική, σύμφωνα με την οποία επιδιώκεται να ελαφρύνονται φορολογικά οι οικονομικά ασθενέστεροι πολίτες και να επιβαρύνονται ανάλογα οι οικονομικά ισχυρότεροι.
3. Οικονομικοί σκοποί. Τέλος η φορολογία εξυπηρετεί και οικονομικούς σκοπούς, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικών κρίσεων. Για παράδειγμα η κυβέρνηση μπορεί να μειώσει τους επιβαλλόμενους φόρους σε πετρελαιοειδή προϊόντα, των οποίων η τιμή έχει αυξηθεί, ώστε να μπορέσει να συγκρατήσει τον πληθωρισμό.

Η φορολογία μπορεί να εξυπηρετεί και κοινωνικούς σκοπούς (καταπολέμηση της οικονομικής ανισότητας, κλπ) ή να επιβάλλεται επιπρόσθετα για την κάλυψη έκτακτων αναγκών (ενίσχυση εθνικής άμυνας, κλπ).

1.1.2 Η διάκριση των φόρων και τα φορολογικά συστήματα

Τα εισοδήματα των πολιτών ενός κράτους επιβαρύνονται από την φορολογία με διάφορους τρόπους και από διάφορες υπηρεσίες. Έτσι οι φόροι μπορούν να ταξινομηθούν σε διάφορες κατηγορίες (Γεωργακόπουλος 1997), ανάλογα τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται εκ των οποίων οι κυριότερες κατηγορίες είναι οι εξής:

1. ΦΟΡΟΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η φορολογική βάση είναι το μέγεθος (οικονομικό μέγεθος αλλά και μη), στο οποίο υπολογίζεται ένας φόρος. Οι φόροι που επιβάλλονται σε οικονομικά μεγέθη διακρίνονται σε αυτούς που επιβάλλονται στην τρέχουσα παραγωγή και τα εισοδήματα (φόροι εισοδήματος) και σε αυτούς που επιβάλλονται στην κατοχή ή την μεταβίβαση της περιουσίας (φόροι περιουσίας). Επίσης φόροι μπορούν να επιβάλλονται στα εισοδήματα από την πλευρά της χρησιμοποίησής τους και ονομάζονται φόροι δαπάνης.

2. ΦΟΡΟΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΤΗ ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ

Ο φορολογικός συντελεστής είναι το ποσό φόρου που αντιστοιχεί σε κάθε μια μονάδα φορολογικής βάσης και οι φόροι, ανάλογα την φύση του φορολογικού συντελεστή, διακρίνονται σε αναλογικούς, προοδευτικούς και αντίστροφα προοδευτικούς.

Οι **αναλογικοί φόροι** είναι εκείνοι που ο φορολογικός συντελεστής δεν μεταβάλλεται όταν μεταβάλλεται η φορολογική βάση, όπως ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων. **Προοδευτικοί είναι οι φόροι** των οποίων ο φορολογικός συντελεστής μεταβάλλεται προς την ίδια κατεύθυνση με την μεταβολή της φορολογικής βάσης, όπως ο φόρος εισοδήματος των φυσικών προσώπων, κλπ. Ενώ **αντίστροφα προοδευτικοί** είναι οι φόροι που η μεταβολή του φορολογικού συντελεστή γίνεται αντιστρόφως ανάλογα με την μεταβολή της φορολογικής βάσης.

3. ΦΟΡΟΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΣΑ ΑΡΧΗ

Με βάση το κριτήριο του δημόσιου φορέα που επιβάλλει τους φόρους, αυτοί διακρίνονται σε:

- ☞ Κρατικούς φόρους (επιβάλλονται από την κεντρική διοίκηση).
- ☞ Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (επιβάλλονται από τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης).
- ☞ Δημοτικούς και κοινοτικούς φόρους (επιβάλλονται από τους οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης).

4. ΦΟΡΟΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΙ

Στους προσωπικούς φόρους δεν εξετάζεται μόνο το μέγεθος της φορολογικής βάσης αλλά και τα προσωπικά στοιχεία του φορολογούμενου (πχ οικογενειακή κατάσταση, κατάσταση υγείας, κλπ). Ενώ στους πραγματικούς ή αντικειμενικούς

φόρους δεν λαμβάνονται υπ' όψη τα προσωπικά στοιχεία του φορολογούμενου (πχ φόρος προστιθέμενης αξίας, κλπ).

5. ΑΜΕΣΟΙ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ

Ο **άμεσος φόρος** είναι ο φόρος που επιβαρύνει το πρόσωπο πάνω στο οποίο επιβάλλεται, είτε υπάρχει πρόθεση από τον νομοθέτη είτε όχι. Τέτοιοι φόροι είναι ο φόρος εισοδήματος και οι φόροι περιουσίας. Αντίθετα όταν ο φόρος μεταβιβάζεται (μετακυλύετε) σε άλλους φορολογούμενους θεωρείτε **έμμεσος**, όπως οι φόροι δαπάνης.

Οι δημόσιοι φορείς για την καλύτερη επίτευξη των στόχων τους επιβάλλουν περισσότερους από έναν, φόρους στους πολίτες. Ο κατάλληλος συνδυασμός των φόρων είναι επιβεβλημένος, ώστε να ελαχιστοποιούνται τα μειονεκτήματά τους και να μεγιστοποιούνται τα πλεονεκτήματά τους και να γίνονται κατά το μέγιστο αποτελεσματικοί. Ο συνδυασμός των φόρων που επιβάλλονται σε μια χώρα αποτελεί το φορολογικό της σύστημα και εξαρτάται από διάφορους οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτικούς παράγοντες.

1.2 Υποκείμενο φόρου

Ως **αντικείμενο του φόρου εισοδήματος** είναι το συνολικό καθαρό εισόδημα κάθε φυσικού προσώπου, ανεξάρτητα από το που προκύπτει (είτε στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό). Ειδικότερα **υποκείμενοι** (Ν.2238/1994) στο φόρο είναι:

1. Τα φυσικά πρόσωπα που κατοικούν ή συνήθως διαμένουν στην Ελλάδα, για το σύνολο του εισοδήματός τους, ανεξάρτητα τον τόπο που το αποκτούν, (ως συνήθης θεωρείται η διαμονή που ξεπερνά τις εκατόν ογδόντα τρεις ημέρα εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους).

2. Τα φυσικά πρόσωπα για το εισόδημα που αποκτούν στην Ελλάδα, ανεξάρτητα που είναι ο τόπος κατοικίας τους ή η συνήθης διαμονή τους.
3. Τα φυσικά πρόσωπα τα οποία υπηρετούν στο εξωτερικό ως:
 - Οι λειτουργοί ή όσων η εργασία σχετίζεται μ' οποιονδήποτε τρόπο με φορέα της Γενικής Κυβέρνησης (δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου τρόπου).
 - Οι εργαζόμενοι με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, με θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνή Οργανισμό και πριν αναλάβουν υπηρεσία κατοικούσαν ή είχαν τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα.
4. Η σχολάζουσα κληρονομιά.
5. Οι ομόρρυθμές και ετερόρρυθμες εταιρίες,
6. Το εισόδημα των φυσικών προσώπων που προκύπτει στην Ελλάδα, όσων έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα, αλλά το παγκόσμιο εισόδημά τους φορολογείται σε κράτος με το οποίο η Ελλάδα δεν έχει υπογράψει Σύμβαση για Αποφυγή Διπλής Φορολογίας. Το εισόδημα αυτό φορολογείται μια φορά, για τρία διαδοχικά έτη και το χρονικό διάστημα αρχίζει να υπολογίζεται από την έναρξη διαμονής του φυσικού προσώπου στην Ελλάδα.

1.3 Χρόνος επιβολής του φόρου

Το εισόδημα στο οποίο επιβάλλεται ο φόρος, προκύπτει από την συνάθροιση των εισοδημάτων των παρακάτω πηγών, αφού αφαιρεθούν οι δαπάνες που γίνονται για την απόκτηση του εισοδήματος, (δεν αφαιρείται ο φόρος εισοδήματος, τα πρόστιμα και οι πρόσθετοι φόροι).

"Οι πηγές εισοδήματος ανάλογα με την προέλευση τους είναι:

ΑΒ. Εισόδημα από ακίνητα.

Γ. Εισόδημα από κινητές αξίες.

Δ. Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.

Ε. Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.

ΣΤ. Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

Ζ. Εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών και από κάθε άλλη πηγή"
(Παρούτσας, 2005).

1.4 Εισόδημα και εξεύρεση του

Για την επιβολή του φόρου συμψηφίζονται τα θετικά και αρνητικά στοιχεία των επιμέρους εισοδημάτων, για κάθε οικονομικό, ημερολογιακό, διαχειριστικό ή γεωργικό έτος, κατά περίπτωση. Οι εμπορικές και γεωργικές επιχειρήσεις, που τηρούν βιβλία με την διπλογραφική μέθοδο, και το εισόδημά τους είναι αρνητικό (δηλαδή ζημιά), και δεν μπορεί να καλυφθεί από τα θετικά στοιχεία, μπορεί να μεταφερθεί για συμψηφισμό στα επόμενα πέντε διαδοχικά έτη, με την προϋπόθεση τα βιβλία να τηρούνται επαρκώς και ακριβώς. Ομοίως μπορούν να συμψηφιστούν για πέντε διαδοχικά έτη, οι ζημιές που προκύπτουν από εισοδήματα από ελευθέρια επαγγέλματα. Οι ζημιές όμως που προκύπτουν από εισοδήματα που αποκτώνται στο εξωτερικό, μπορούν να συμψηφιστούν μόνο με τα θετικά εισοδήματα του εξωτερικού.

Όσα εισοδήματα, αποδεδειγμένα δεν έχουν εισπραχθεί από τον φορολογούμενο, από εκμίσθωση ακινήτων και από τόκους δανείων μπορούν να

εξαιρεθούν από το φορολογητέο εισόδημα αρκεί να εκχωρηθούν, χωρίς αντάλλαγμα, στο Δημόσιο. Για την εκχώρηση απαιτείται μια απλή έγγραφη δήλωση του φορολογούμενου στην αρμόδια εφορία, ενώ υποβάλλονται και τα αποδεικτικά έγγραφα της εκχωρούμενης απαίτησης και έτσι το Δημόσιο αποκτά τα δικαιώματα του εκχωρητή.

1.5 Φορολογία του εισοδήματος των συζύγων και των ανήλικων τέκνων

Η επιβολή του φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα, τόσο στα φυσικά όσο και στα νομικά πρόσωπα, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 2238/1994 «Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος», με βάση τις όποιες τροποποιήσεις έχουν κατά καιρούς πραγματοποιηθεί (Νόμος 2238/1994) . Ο κώδικας περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέρη:

1. Τις Γενικές Διατάξεις,
2. Τις κατηγορίες εισοδήματος,
3. Την προκαταβολή, παρακράτηση και απόδοση του φόρου,
4. Την διαδικασία βεβαίωσης του φόρου,
5. Τις υποχρεώσεις, την παραγραφή και το φορολογικό απόρρητο,
6. Την φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων.

1.6 Πρόσωπα που θεωρείται ότι βαρύνουν τους φορολογούμενους

Στον πίνακα 9 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος δηλώνονται τα άτομα που συνοικούν με τους φορολογούμενους και τους βαρύνουν, και διαχωρίζονται σε

τέκνα και λοιπούς συγγενείς (γονείς, παππούδες, ανήλικοι ορφανοί συγγενείς, συγγενείς με αναπηρία 67% και πάνω). Στα στοιχεία των προστατευόμενων μελών από φέτος συμπληρώνεται και ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ). Για ενήλικα παιδιά που είναι προστατευόμενα μέλη απαιτείται βεβαίωση της σχολής εσωτερικού ή εξωτερικού (όταν σπουδάζουν) ή βεβαίωση της στρατιωτικής υπηρεσίας (όταν είναι στρατευμένα) (Νόμος 2238/1994).

1.7 Έκπτωση δαπανών από το συνολικό εισόδημα

Τα ποσά των δαπανών που δηλώνονται και είτε αφαιρούνται από το συνολικό εισόδημα είτε μειώνουν τον φόρο που προκύπτει συμπληρώνονται στους κωδικούς του πίνακα 7 του εντύπου. Οι κωδικοί που έχουν αφαιρεθεί από το περσινό έντυπο είναι:

- *Υποχρεωτικές εισφορές σε ταμεία ασφάλισης (οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στις δαπάνες των επιχειρήσεων και συνυπολογίζονται για τον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους).*
- *Δεδουλευμένοι τόκοι που καταβλήθηκαν για στεγαστικά δάνεια απόκτησης πρώτης κατοικίας και αναστήλωσης κλπ διατηρητέων κτιρίων.*
- *Συνολικό ποσό δανείων της προηγούμενης περίπτωσης.*
- *Ποσό ασφαλίσεων για ασφάλιση ζωής, προσωπικών ατυχημάτων, ασθενείας.*
- *Δαπάνη για αλλαγή εγκατάστασης καυσίμου ή για εγκατάσταση φυσικού αερίου, θερμομόνωσης κλπ.*
- *Δίδακτρα φροντιστηρίων εκπαιδευτικών μαθημάτων κλπ. Για τον υπόχρεο και τη σύζυγο και για κάθε παιδί χωριστά.*

- Δαπάνη αποκατάστασης ακινήτων (παρ. Α1 & Β1 άρθρου 43 & 44 του Ν.4030/2011)

- Δαπάνη αποκατάστασης διατηρητέων (παρ. Α2 άρθρου 43 & 44 του Ν.4030/2011)

Κεφάλαιο 2^ο: Φυσικά Πρόσωπα

2.1 Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

Η επιβολή του φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα, τόσο στα φυσικά όσο και στα νομικά πρόσωπα, υλοποιείται αναφορικά με τις διατάξεις του Νόμου 2238/1994 «Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος», σύμφωνα με κάθε τροποποίηση έχουν κατά διαστήματα υλοποιηθεί (Νόμος 2238/1994) . Ο εν λόγω κώδικας περιλαμβάνει:

- τις Γενικές Διατάξεις,
- τις κατηγορίες εισοδήματος,
- την προκαταβολή, παρακράτηση και απόδοση του φόρου,
- την διαδικασία βεβαίωσης του φόρου,
- τον έλεγχο και την επιβεβαίωση του φόρου,
- τις υποχρεώσεις, παραγραφή και το φορολογικό απόρρητο,
- τη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων και τις σχετικές με αυτά διατάξεις (ΦΕΚ Α΄ 248/7-11-2000).

2.1.1 Απαλλαγές από τον φόρο εισοδήματος

Σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και με βάση *τον όρο αμοιβαιότητας* απαλλάσσονται από τον φόρο οι:

1. Οι αλλοδαποί πρεσβευτές καθώς και οι λοιποί διπλωματικοί αντιπρόσωποι και πράκτορες για τα εισοδήματα που αποκτούν από κάθε πηγή στο εξωτερικό.

2. Οι πρόξενοι και προξενικοί πράκτορες, καθώς και το κατώτερο προσωπικό των ξένων πρεσβειών και προξενείων, για το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (και εφόσον αποκτούν μόνο αυτό) που αποκτούν στην Ελλάδα, με την προϋπόθεση να έχουν την ιθαγένεια του Κράτους που αντιπροσωπεύουν.

Επίσης από τον φόρο εισοδήματος απαλλάσσονται τα ακόλουθα **εισοδήματα από ακίνητα**:

1. Το τεκμαρτό εισόδημα από παραχώρηση χρήσης ακινήτου στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, χωρίς να λαμβάνεται αντάλλαγμα.
2. Το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από την ιδιοκατοίκηση ακινήτου.
3. Το τεκμαρτό εισόδημα από την δωρεάν παραχώρηση κατοικίας έως 200 m², για κύρια κατοικία, όταν η δωρεάν παραχώρηση γίνεται από γονείς προς τέκνα και το αντίθετο.

Από τον φόρο εισοδήματος επίσης απαλλάσσονται τα ακόλουθα **εισοδήματα από κινητές αξίες**:

1. Οι τόκοι καταθέσεων σε ξένο νόμισμα σε τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, από δικαιούχους μόνιμους κάτοικους εξωτερικού.
2. Οι τόκοι εκούσιων καταθέσεων όψεως ή ταμιευτηρίου, σε ξένο νόμισμα, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων από δικαιούχους μόνιμους κάτοικους εξωτερικού.
3. Οι τόκοι από εθνικά δάνεια, τα οποία εκδίδονται είτε με έντοκα γραμμάτια είτε με ομολογίες και η απαλλαγή τους προβλέπεται από τον Νόμο.

4. Οι τόκοι ομολογιακών δανείων από την ΔΕΗ ή τον ΟΤΕ η απαλλαγή τους προβλέπεται από τον Νόμο.
5. Τα μερίσματα που προέρχονται από ιδρυτικούς τίτλους και μετοχές ελληνικών ανώνυμων εταιριών που δραστηριοποιούνται στην εκμετάλλευση πλοίων και των οποίων τα κέρδη φορολογούνται με τον ειδικό φόρο πλοίων.
6. Τα κεφαλαιακά κέρδη από την ανταλλαγή ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου και εταιρικών ομολόγων με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου και συμμετέχουν στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους.

Τα παρακάτω εισοδήματα που προέρχονται από *εμπορικές επιχειρήσεις* απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος:

1. Τα κέρδη που προκύπτουν από την εκμετάλλευση πλοίων και υπόκεινται στον ειδικό φόρο για τα πλοία.
2. Οι επιχορηγήσεις που καταβάλλονται από προγράμματα απασχόλησης του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, σε νέους επαγγελματίες.
3. Τα κέρδη φυσικών προσώπων αλλά και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που εμπίπτουν στη Σύσταση 2003/361 /ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, από τη διάθεση παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας προς την εταιρεία «Δ.Ε.Η. Α.Ε». ή άλλο προμηθευτή, μετά από την ένταξη τους στο «Ειδικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων μέχρι δέκα (10) kw», κατόπιν απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

Απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος έχουν ακόλουθα εισοδήματα που προέρχονται από *μισθωτές υπηρεσίες*:

1. Οι συντάξεις και οι περιθάλψεις που καταβάλλονται σε ανάπηρους πολέμου και σε θύματα ή οικογένειες θυμάτων πολέμου.
2. Το επίδομα αλλά και η προσαύξηση σύνταξης που καταβάλλεται σε τυφλούς και άτομα που χρήζουν συνεχή παρακολούθηση, περιποίηση και επιτήρηση.
3. Οι μισθοί και οι συντάξεις που καταβάλλονται σε τυφλούς και πρόσωπα με βαριές κινητικές αναπηρίες, και η αναπηρία αυτών ξεπερνά το 80%.
4. Οι αποδοχές που λαμβάνουν τα αλλοδαπά κατώτερα πληρώματα των εμπορικών πλοίων.
5. Το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
6. Το 65% των ειδικών επιδομάτων επικίνδυνης εργασίας.
7. Το 50% των αποδοχών προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες σε ελληνικά σχολεία που λειτουργούν στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και πληρώνονται από το Ελληνικό Δημόσιο.

Τέλος από τον φόρο εισοδήματος απαλλάσσονται και τα ακόλουθα εισοδήματα:

1. Οι αμοιβές που καταβάλλει η Παγκοσμία Ένωση Αναπήρων Καλλιτεχνών (V.D.M.F.K.), στα μέλη της ζωγράφους με το πόδι και το στόμα, που είναι μόνιμοι κάτοικοι Ελλάδας, για την εργασία της ζωγραφικής που κάνουν, αμειβόμενοι αποκλειστικά από την Ένωση αυτή σε συνάλλαγμα.
2. Τα χρηματικά βραβεία που καταβάλλονται σε επιστήμονες, καλλιτέχνες και σε άτομα για τις πνευματικές τους επιδόσεις γενικότερα και χορηγούνται είτε από το Δημόσιο, είτε από την Ακαδημία Αθηνών, είτε από τον Οργανισμό Μεγάρου Μουσικής Αθηνών.

3. Τα ποσά υποτροφιών που καταβάλλονται σε έλληνες υποτρόφους, είτε από το ελληνικό δημόσιο είτε από ξένα κράτη και αλλοδαπά ιδρύματα και οργανισμούς.
4. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται σε αναγνωρισμένους πολιτικούς πρόσφυγες.

2.1.2 Μειώσεις από τον φόρο εισοδήματος

Εισοδήματα τα οποία φορολογούνται με βάση την κλίμακα μισθωτών και συνταξιούχων θα έχουν μείωση στον προκύπτοντα φόρο:

- ☞ Κατά 2.100 € (μέγιστο ποσό μείωσης, εφόσον ο φόρος είναι ίσος ή μεγαλύτερος του συγκεκριμένου ποσού), για εισοδήματα που φθάνουν μέχρι τις 21.000 €.
- ☞ Για εισοδήματα που ξεπερνούν τις 21.000 € το παραπάνω ποσό μείωσης περιορίζεται κατά 100€ για κάθε 1.000€ εισοδήματος, έως του σημείου εξάντλησης του ποσού των 2.100 €.

Για να ισχύσει η παραπάνω μείωση φόρου στο ακέραιο, οι φορολογούμενοι οφείλουν να προσκομίζουν αποδείξεις για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, ύψους 25% του δηλούμενου εισοδήματός τους. Το ποσό αυτό των αποδείξεων δεν μπορεί να ξεπερνά τις 10.500 €. Σε περίπτωση που το ποσό των προσκομιζόμενων αποδείξεων υπολείπεται από αυτό των προβλεπόμενων η διαφορά φορολογείται σε συντελεστή 22% και προσαυξάνει τον φόρο. Από την προσκόμιση αποδείξεων απαλλάσσονται οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στο εξωτερικό, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, σε ψυχιατρικά καταστήματα και οι φυλακισμένοι.

Επίσης το ποσό του φόρου όπως προκύπτει μειώνεται για τις ακόλουθες δαπάνες:

1. Για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογουμένου και των προσώπων που τον βαρύνουν, κατά 10%, εφόσον δεν καλύπτονται από τα ασφαλιστικά ταμεία και τα έξοδα αυτά ξεπερνούν το 5% του δηλούμενου

εισοδήματός του. Σε καμιά περίπτωση το ποσό της μείωσης του φόρου δεν μπορεί να ξεπερνά τις 3.000€.

2. Το ποσό που επιδικάστηκε και καταβάλλεται ως διατροφή από τον ένα σύζυγό στον άλλο, ενώ το ποσό μείωσης του φόρου δεν μπορεί να ξεπερνά τις 1.500€.

3. Οι δωρεές χρηματικών ποσών σε:

- ✓ Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης
- ✓ Στο Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής
- ✓ Ιερούς ναούς
- ✓ Ιερές μονές του Αγίου Όρους
- ✓ Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως
- ✓ Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων
- ✓ Στην Ιερά Μονή Σινά
- ✓ Στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας
- ✓ Στα δημοτικά νοσοκομεία και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό
- ✓ Κοινοφελή ιδρύματα, σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που επιδιώκουν κοινοφελείς σκοπούς
- ✓ Τα ελληνικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που επιδιώκουν πολιτιστικούς σκοπούς

4. Η αξία ασθενοφόρων οχημάτων και ιατρικών μηχανημάτων τα οποία δωρίζονται σε κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα.

Στις δυο παραπάνω περιπτώσεις δωρεών η αξία αυτών δεν μπορεί να ξεπερνά το 5% του δηλούμενου εισοδήματος ενώ πρέπει να είναι περισσότερο από 100€.

Επίσης το ποσό του φόρου εισοδήματος μειώνεται κατά 200€ όταν ο φορολογούμενος ή πρόσωπα που τον βαρύνουν, πρόκειται:

- ☞ Για πρόσωπα τα οποία έχουν αναπηρία που ξεπερνά το 67%, η οποία πιστοποιείται από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας ή την Ανώτατη του Στρατού Υγειονομική Υπηρεσία και τα πρόσωπα αυτά δεν καλύπτονται από επαγγελματική ή αναπηρική ασφάλιση.
- ☞ Για ανάπηρους αξιωματικούς και οπλίτες που έχουν αποστρατευτεί καθώς και για αξιωματικούς που υπέστησαν νόσημα ή τραύμα σε περίοδο πολέμου.
- ☞ Για θύματα πολέμου αλλά και τρομοκρατικών ενεργειών που λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία.
- ☞ Για ανάπηρους ή θύματα της εθνικής αντίστασης ή εμφύλιου πολέμου τα οποία δικαιούνται σύνταξη από δημόσιο ταμείο.

2.1.3 Εισόδημα και απόκτησή του

Φόρος εισοδήματος είναι ένας φόρος επί των αποδοχών που τα φυσικά πρόσωπα, οι εταιρίες, ή άλλα νομικά πρόσωπα λαμβάνουν με διαφορετικούς τρόπους και από ποικίλες πηγές. Η έννοια του φόρου θα χρεωθεί στις προσωπικές αποδοχές (αμοιβές), τα κεφαλαιουχικά κέρδη, και το επιχειρησιακό εισόδημα. Τα

ποσοστά για τους ποικίλους τύπους εισοδημάτων είναι δυνατόν να ποικίλουν και μερικοί μπορούν να μην φορολογηθούν ούτε στο ελάχιστο.

Το επιχειρησιακό εισόδημα μπορεί να φορολογηθεί εφόσον είναι σημαντικό ανάλογα βέβαια με τον τρόπο που πληρώνεται. Πολλές φορές ο φόρος εισοδήματος έχει διαθέσιμες αφαιρέσεις που μειώνουν τη πλήρη φορολογική ευθύνη με τη μείωση του συνολικού φορολογήσιμου εισοδήματος (ΦΕΚ Α΄ 248/7-11-2000).

Το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες προέρχεται κάθε ένα οικονομικό χρόνο από μισθούς, επιδόματα, συντάξεις και από κάθε παροχή η οποία παρέχεται κατά διαστήματα με κάθε μορφή. Επίσης και εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες κρίνεται και το εισόδημα το οποίο αποκτούν οι δικηγόροι ως πάγια αντιμισθία για την παροχή των υπηρεσιών τους, αλλά και το εισόδημα το οποίο αποκτούν οι ξεναγοί (ΦΕΚ Α΄ 248/7-11-2000).

Κυριότερα, στα εισοδήματα εμπεριέχονται και οι παρακάτω παροχές:

- α) η αξία των αγαθών τα οποία καλύπτουν οι χορηγούμενες «δωροεπιταγές»,
- β) το ποσό του ενοικίου, αλλά και του τεκμαρτού ενοικίου προσδιοριζόμενο σύμφωνα με το άρθρο 23 του Κ.Φ.Ε., για παροχή κατοικίας,
- γ) το κατατιθέμενο ποσό για οικιακό προσωπικό,
- δ) τα επιδόματα θέσεως και ευθύνης.

Εφόσον το εισόδημα κατατίθεται ελεύθερο φόρου, προκύπτει το χωρίς φόρο ποσό το οποίο κατατίθεται στο δικαιούχο.

Δεν κρίνεται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και δεν υπόκειται σε φόρο (ΦΕΚ Α΄ 248/7-11-2000):

- α) Η αποζημίωση η οποία προσφέρεται σε υπαλλήλους εταιριών και ελεύθερα επαγγέλματα για δαπάνες υπηρεσίας, η οποία τους έχει ανατεθεί
- β. Οι δαπάνες οι οποίες κατατίθενται στα πρόσωπα τα οποία μετακινούνται με εντολή του Δημοσίου, (Ο.Τ.Α.) και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου καθώς και τα έξοδα κίνησης που κατατίθενται στους οικονομικούς επιθεωρητές.
- γ) Η παροχή η οποία κατατίθεται εφάπαξ από τα ταμεία προνοίας και τους υπόλοιπους ασφαλιστικούς οργανισμούς στους ασφαλισμένους, το εφάπαξ βοήθημα
- δ) Ποσοστό είκοσι τοις εκατό από τις κάθε είδους καθαρές αποδοχές, οι οποίες κατατίθενται αναδρομικά, σε έτος εκπρόθεσμο από το έτος στο οποίο ανάγονται, εξαιτίας οικονομικής αδυναμίας του εργοδότη του και εφόσον πραγματοποιήθηκε επίσκεψη της εργασίας (ΦΕΚ Α' 248/7-11-2000).

2.1.4 Χρόνος απόκτησης του εισοδήματος

Χρόνος απολαβής του εισοδήματος από υπηρεσίες μισθωτές κρίνεται ως ο χρόνος που ο δικαιούχος έλαβε δικαίωμα εισπραξής του. Συγκεκριμένα, για αποδοχές και συντάξεις, οι οποίες κατατίθενται σε έτος μετέπειτα από το έτος στο οποίο ανήκουν σε μισθωτούς ή σε συνταξιούχους, σύμφωνα με το νόμο, νομική απόφαση κρίνεται ως το χρονικό διάστημα που εισπράττονται από τους δικαιούχους.

Κυρίως, για τις επιπλέον αμοιβές οι οποίες κατατίθενται από το Δημόσιο και τα νομικά άτομα δημοσίου δικαίου, χρόνος απόκτησής τους καλείται εκείνος στον οποίο εισπράττονται από τους δικαιούχους. Κατ' εξαίρεση στην περίπτωση αυτήν, αν οι επιπλέον αμοιβές ή οι αποζημιώσεις κατατίθενται στους δικαιούχους σε μετέπειτα έτος από αυτό στο οποίο ανάγονται, ως ο χρόνος στον οποίο εισπράττονται.

Εφόσον ο δικαιούχος δέχεται καθυστερούμενες αποδοχές, σε μετέπειτα έτος από αυτό στο οποίο ανάγονται, εξαιτίας μεγάλης οικονομικής αδυναμίας του

εργοδότη του και υλοποιήθηκε επίσχεση της εργασίας από τους μισθωτούς ή αν ο εργοδότης πτώχευσε, χρόνος απόκτησης αυτών των αποδοχών κρίνεται ως ο χρόνος στον οποίο λαμβάνονται (ΦΕΚ Α' 248/7-11-2000).

2.1.5 Περιπτώσεις αυτοτελούς φορολόγησης εισοδημάτων

Στη συνέχεια παρουσιάζονται κάποιες ειδικές περιπτώσεις εισοδημάτων τα οποία φορολογούνται αυτοτελώς. Συγκεκριμένα τα εισοδήματα που προκύπτουν από τις ακόλουθες πηγές φορολογούνται ως εξής:

1. Εισόδημα από ακίνητα. Με συντελεστή 25% φορολογείται το ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση κοινόχρηστων χώρων, γενικώς, σε οικοδομές, που από τον κανονισμό της οροφοκτησίας ανήκουν στους ιδιοκτήτες των διηρημένων ιδιοκτησιών της. Ο συγκεκριμένος φόρος αποδίδεται από τον διαχειριστή της πολυκατοικίας μέχρι την τελευταία εργάσιμη μέρα του ημερολογιακού έτους που αφορά.
2. Εισόδημα από κινητές αξίες. Τα φυσικά και νομικά πρόσωπα ανεξάρτητα από την ιθαγένεια, τον τόπο κατοικίας ή διαμονής ή έδρας για εισοδήματα που προκύπτουν στην Ελλάδα από τόκους των παρακάτω περιπτώσεων φορολογούνται αυτοτελώς:
 - ✓ Από καταθέσεις σε τράπεζα ή ταμειυτήριο στην Ελλάδα.
 - ✓ Από καταθέσεις στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.
 - ✓ Από ομολογιακά δάνεια επιχειρήσεων.

Ο φόρος των παραπάνω τόκων υπολογίζεται με συντελεστή 15%, ενώ απαλλάσσονται από την φορολογία οι τόκοι:

- ✓ Καταθέσεων σε ξένο νόμισμα σε τράπεζες της Ελλάδας από μη μόνιμους κατοίκους.

- ✓ Εκούσιων καταθέσεων όψεως ή ταμειυτηρίου σε ξένο νόμισμα μη μόνιμων κατοίκων Ελλάδας στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.
 - ✓ Καταθέσεων στεγαστικού ταμειυτηρίου για στεγαστικά δάνεια απόκτησης πρώτης κατοικίας.
 - ✓ Ομολόγων και εντόκων γραμματίων που έχουν εκδοθεί μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του 1996
3. Εισόδημα από επιχειρήσεις ή επαγγέλματα. Οι ακόλουθες περιπτώσεις εισοδημάτων, είναι μερικές από τις περιπτώσεις εισοδημάτων που φορολογούνται αυτοτελώς:
- ✓ Με συντελεστή 20% φορολογείται το κέρδος ή η ωφέλεια από μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης ή εταιρικών μερίδων ή μεριδίων.
 - ✓ Με συντελεστή 20% φορολογείται το κέρδος ή η ωφέλεια από εκχώρηση ή μεταβίβαση δικαιώματος (πχ μεταβίβαση άδεια κυκλοφορίας αυτοκινήτου).
 - ✓ Με συντελεστή 20% κάθε ποσό το οποίο καταβάλλεται από τον μισθωτή στον εκμισθωτή (εκτός του μισθώματος), για μίσθωση ακινήτου, είτε μόνο του είτε με εξοπλισμό.
 - ✓ Με συντελεστή 20% η υπεραξία που προκύπτει από την μεταβίβαση μετοχών ελληνικών ανώνυμων εταιριών (οι οποίες δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο).
 - ✓ Με συντελεστή 20% φορολογούνται χρηματικά ποσά τα οποία καταβάλλονται σε αθλητές εθνικών ομάδων για την επίτευξη διεθνών στόχων, αλλά και χορηγίες κάθε φύσης.
4. Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες. Οι παρακάτω δύο περιπτώσεις εισοδημάτων μισθωτών υπηρεσιών φορολογούνται αυτοτελώς.

- ✓ Ποσά που χορηγούνται ως μπόνους (ανεξάρτητα από τις τακτικές αποδοχές και τις υπερωρίες), από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα σε στελέχη τους. Η συγκεκριμένη περίπτωση αυτοτελούς φορολόγησης είναι σε ισχύ, έπειτα από παράταση που δόθηκε με τον Ν.4110/2013, για εισοδήματα που αποκτώνται και το 2013 (ενώ αρχικά ήταν για εισοδήματα μέχρι και το 2012).

2.2 Πρόσωπα που βαρύνουν τα φυσικά πρόσωπα

2.2.1 Φορολογία των εισοδημάτων των συζύγων και των ανήλικων παιδιών

Κατά τη διάρκεια του έγγαμου βίου οι σύζυγοι υποχρεούνται να κάνουν κοινή δήλωση εισοδημάτων, ενώ αν υπάρχει αρνητικό πόρισμα του εισοδήματος του ενός δεν συμψηφίζεται με τα εισοδήματα του άλλου.

Το εισόδημα του ενός συζύγου, από επιχείρηση η οποία είναι οικονομικά εξαρτώμενη από τον άλλο σύζυγο, τίθεται ως πρόσθετη στα εισοδήματα του άλλου και φορολογείται στο όνομα εκείνου.

Το εισόδημα των ανήλικων παιδιών μπαίνει στα εισοδήματα του γονέα και αν οι κηδεμόνες έχουν ίσο ποσό εισοδήματος, το εισόδημα του ανήλικου παιδιού προστίθεται στο εισόδημα του πατέρα.

Οι προαναφερόμενες διατάξεις δεν εφαρμόζονται για τα εισοδήματα τα οποία προκύπτουν από:

- α) την προσφορά εργασίας του ανήλικου παιδιού, με σχέση εργασίας,
- β) περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατέληξαν στο ανήλικο τέκνο από κληρονομιά,
- γ) περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατέληξαν στο ανήλικο τέκνο από χαριστικές παροχές, εκτός από εκείνα τα οποία πηγάζουν από γονεϊκές παροχές.

δ) περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατέληξαν στο ανήλικο παιδί από παροχές των γονέων που χαρίστηκαν.

ε) συντάξεις που δόθηκαν στο ανήλικο παιδί, εξαιτίας θανάτου των γονέων.

στ) περιουσιακά στοιχεία τα οποία σύμφωνα με νομική απόφαση περιέρχονται στο ανήλικο.

Για τα εν λόγω εισοδήματα το ανήλικο παιδί διατηρεί δική του φορολογική υποχρέωση, εξαιρώντας ότι κατέληξε σε αυτό από παροχές που έχουν χαριστεί από τους κηδεμόνες του. Το εισόδημα από περιουσιακό στοιχείο που κατέληξε στο ανήλικο με γονική παροχή δέχεται φορολογία στο όνομα του γονέα που το παραχώρησε.

Εφόσον η αξία του υποκατάστατου ξεπερνά την αξία του περιουσιακού στοιχείου αποτελεί τμήμα παροχής στο παιδί από το κηδεμόνα και φορολογείται, αναλόγως, στο όνομα αυτού του γονέα (ΦΕΚ Α' 248/7-11-2000).

2.2.2 Πρόσωπα που κρίνεται ότι βαρύνουν τους φορολογούμενους

Κρίνεται ότι βαρύνουν το φορολογούμενο:

α) Τα άγαμα παιδιά που υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία.

β) Τα ενήλικα άγαμα παιδιά κάτω των 25 ετών που σπουδάζουν σε Ελλάδα ή

γ) Τα άγαμα παιδιά ή διαζευγμένα ή σε χηρεία, όταν έχουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό και άνω είτε φυσική ή διανοητική αναπηρία.

δ) Οι ανιόντες και των δύο συζύγων.

ε) Τα αδέρφια και των δύο συζύγων που είναι άγαμοι, διαζευγμένοι και έχουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία.

στ) Οι ανήλικοι ορφανοί κηδεμόνες

Ειδικά, για τα παιδιά που δεν σπουδάζουν, για όσο θεωρούνται προστατευόμενα μέλη φτάνει μέχρι και δύο έτη, κατά τα έτη αυτά κρίνονται ως εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ.

Τα πρόσωπα, που προαναφέρθηκαν στις περιπτώσεις β' έως η' της βαρύνουν το φορολογούμενο ενώ η απαλλαγή τους δεν ξεπερνά τα χίλια διακόσια ευρώ.

Για την υλοποίηση των διατάξεων του πρώτου εδαφίου αυτής της παραγράφου στο όριο του εισοδήματος δεν υπολογίζονται τα εισοδήματα τα οποία αποκτώνται από το δικαιούχο:

α) Το εισόδημα από παραχώρηση χρήσης ακινήτου δίχως αντάλλαγμα σε πρόσωπα μέχρι το δεύτερο βαθμό εξ αίματος.

β) τα εισοδήματα των ανήλικων παιδιών, προστίθενται στο συνολικό εισόδημα του γονέα, και

γ) έσοδα από διατροφή τα οποία κατατίθεται στο ανήλικο με νομική απόφαση η ύστερα από συμφωνία που ορίστηκε μέσω συμβολαιογραφικού εγγράφου.

Δε βαρύνει το φορολογούμενο αν ο ανήλικος παίρνει εισόδημα από επιχειρήσεις, άσχετα από το νούμερο του εισοδήματος, εκτός αν το σχετικό δικαίωμα κατέληξε στον ανήλικο από κληρονομιά (ΦΕΚ Α' 248/7-11-2000).

2.3 Εκπτώσεις δαπανών

2.3.1 Έκπτωση δαπανών από το συνολικό εισόδημα

Οι υποκείμενοι στον φόρο δικαιούνται να εκπέσουν από τον φόρο που αναλογεί στα έσοδα από τις πράξεις που πραγματοποιούν, το φόρο που έχουν επιβαρυνθεί για την αγορά αγαθών και λοιπών δαπανών, την λήψη υπηρεσιών, τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών και την εισαγωγή αγαθών.

Για να υπολογιστεί η συγκεκριμένη έκπτωση φόρου τα αγαθά που αποκτώνται και η λήψη υπηρεσιών θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σε πράξεις που υπάγονται στον φόρο. Για τις ακόλουθες δαπάνες δεν παρέχεται δυνατότητα έκπτωσης του φόρου (ΦΕΚ Α΄ 248/7-11-2000):

1. Αγοράς, ενδοκοινοτικής απόκτησης προϊόντων.
2. Αγοράς, ενδοκοινοτικής απόκτησης και εισαγωγής αλκοολούχων ποτών για την πραγματοποίηση μη φορολογητέων πράξεων.
3. Δεξιώσεις, έξοδα φιλοξενίας και ψυχαγωγίας.
4. Στέγαση, διατροφή, μετακίνηση και ψυχαγωγία του προσωπικού ή των εκπροσώπων της επιχείρησης.
5. Αγοράς, και εισαγωγής επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης,

Εφόσον ο υποκείμενος στο φόρο χρησιμοποιεί αγαθά και υπηρεσίες και για πράξεις που δεν προσφέρεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου, το ύψος του εκπιπόμενου φόρου προκύπτει ως ποσοστό του συνολικού ποσού του φόρου των κοινών εισροών.

Δηλαδή ο αριθμητής του κλάσματος είναι ο ετήσιος κύκλος εργασιών των πράξεων με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου και ο παρανομαστής το σύνολο του

κύκλου εργασιών (συμπεριλαμβανόμενων των επιδοτήσεων, επιχορηγήσεων και οικονομικών ενισχύσεων).

Για να μπορέσει ο υποκείμενος στον φόρο να ασκήσει το δικαίωμα έκπτωσης του φόρου θα πρέπει να (ΦΕΚ Α΄ 248/7-11-2000):

- Έχει υποβάλλει δήλωση έναρξης εργασιών.
- Κατέχει τα νόμιμα παραστατικά που αποδεικνύουν τις παραδόσεις αγαθών και λήψη υπηρεσιών καθώς και του φόρου με τον οποίο επιβαρύνθηκε.
- Κατέχει τα στοιχεία που αποδεικνύουν την εισαγωγή αγαθών και του φόρου που επιβαρύνθηκε.
- Κατέχει κάθε νόμιμο αποδεικτικό στοιχείο που να αποδεικνύει την ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών ή την λήψη υπηρεσιών ενώ οι πράξεις αυτές θα πρέπει να έχουν καταχωρηθεί στα τηρούμενα βιβλία.
- Κατέχει κυρωμένο αντίγραφο της έκτακτης περιοδικής δήλωσης ΦΠΑ, στην οποία προβλέπεται η καταβολή φόρου και αποδεικνύεται η καταβολή του φόρου.

Στην περίπτωση που το ποσό του εκπιπτόμενου φόρου είναι μεγαλύτερο από το ποσό του οφειλόμενου φόρου, τότε η διαφορά αυτών μεταφέρεται για έκπτωση την επόμενη περίοδο προσδιορισμού καταβολής ΦΠΑ.

Οι υποκείμενοι στο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας οφείλουν να υποβάλλουν στην αρμόδια εφορία τις ακόλουθες δηλώσεις:

- Έναρξης εργασιών (πριν την έναρξη αυτών).
- Μεταβολών – Μετάταξης.
- Οριστικής παύσης εργασιών (εντός 10 ημερών).

- Έναρξης ή παύσης παροχής υπηρεσιών προς υποκείμενο στον φόρο που θεωρείται εγκατεστημένο σε άλλο κράτος – μέλος.

Σε κάθε πρόσωπο που υπόκειται στο φόρο χορηγείται, σε περίπτωση που δεν έχουν ήδη (φυσικά πρόσωπα), Αριθμός Φορολογικού Μητρώου. Πέρα από την υποχρέωση κατάθεσης των παραπάνω δηλώσεων, οι υπόχρεοι στον φόρο πρέπει επίσης να:

- Τηρούν βιβλία και να εκδίδουν στοιχεία όπως προβλέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών.

- Υποβάλλουν τις παρακάτω δηλώσεις:

→ Περιοδικές Δηλώσεις ΦΠΑ (κάθε ημερολογιακό μήνα για όσους τηρούν διπλογραφικά βιβλία, κάθε ημερολογιακό τρίμηνο για όσους τηρούν απλογραφικά βιβλία, μέχρι την 20^η του μήνα που ακολουθεί την περίοδο).

→ Εκκαθαριστικές Δηλώσεις ΦΠΑ, για το σύνολο της διαχειριστικής χρήσης, με συγκεντρωμένα όλα τα δεδομένα των περιοδικών δηλώσεων (<http://www.taxheaven.gr>). Οι εκκαθαριστικές ΦΠΑ κατατίθενται μέχρι την 30^η Απριλίου για όσους τηρούν απλογραφικά βιβλία και μέχρι την 30^η Μαΐου για όσους τηρούν διπλογραφικά βιβλία.

→ Ειδική Δήλωση ΦΠΑ για την καταβολή του φόρου που αναλογεί στην παράδοση ακινήτων, ειδικά έντυπα απεικόνισης του συνολικού κόστους οικοδομής, γνωστοποίηση αν το ακίνητο κατασκευάστηκε ως εμπορεύσιμο στοιχείο της επιχείρησης ή ως πάγιο σε φορολογητέα δραστηριότητα.

- Ορίζουν φορολογικό πάροχο, οι υποκείμενοι στον φόρο που δεν είναι μόνιμα εγκατεστημένοι στο εσωτερικό του κράτους, και διενεργούν οποιαδήποτε φορολογητέα πράξη στο εσωτερικό της χώρας.

- Διενεργούν τα παρακάτω, όσοι υποκείμενοι πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών:

→ Να υποβάλλουν Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα για τις παραδόσεις αγαθών και παροχής υπηρεσιών.

→ Να χρησιμοποιούν τον Α.Φ.Μ. τους με πρόθεμα EL, σε όλες τις συναλλαγές, ενώ στον Α.Φ.Μ. του συναλλασσόμενου να χρησιμοποιούν το ανάλογο πρόθεμα της κάθε χώρας κράτους – μέλους.

→ Να υποβάλλουν Στατιστική Δήλωση (intrastat) για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές κάθε μήνα.

Η καταβολή του οφειλόμενου ΦΠΑ (έπειτα από την έκπτωση του φόρου εισροών από τον φόρο εκροών), αν είναι περισσότερο από 3€ καταβάλλεται με την υποβολή των περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ.

Με την υποβολή της περιοδικής δήλωσης πρέπει να καταβληθούν τουλάχιστο 10€ και ο υπόλοιπος φόρος καταβάλλεται σε δύο δόσεις. Η πρώτη δόση οφείλει να καταβληθεί μέχρι το τέλος του μήνα που βεβαιώθηκε ο φόρος, μέχρι να συμπληρωθεί το 50% του συνολικού φόρου ενώ η επόμενη δόση πληρώνεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα της βεβαίωσης του φόρου (με προσαύξηση 2%).

Σε περίπτωση όπου κατά την υποβολή της περιοδικής δήλωσης καταβληθεί το 50% του οφειλόμενου φόρου τότε το υπόλοιπο καταβάλλεται στο τέλος του επόμενου μήνα.

Το εισόδημα που διατηρείται έπειτα από την αφαίρεση των δαπανών από το πλήρες εισόδημα του φορολογουμένου καταβάλλεται σε φόρο με βάση την ακόλουθη κατά περίπτωση κλίμακα:

ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

Κλιμάκιο Εισοδήματος (Ευρώ)	Φορολ. Συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο Φόρου (ευρώ)
11.000	0	0	11.000	0
2.000	15	300	13.000	300
10.000	30	3.000	23.000	3.300
Υπερβάλλον	40			

Πηγή: ΠΟΛ, 1074/14-3-2014, «Εκκαθαριστική δήλωση ΦΠΑ για υπόχρεους με απλογραφικό σύστημα», ανάκτηση από <http://www.taxheaven.gr/fordates/index/index/cat/6/year/201> [2015]

Στις δαπάνες εμπεριέχονται και οι δαπάνες για έξοδα ιατρικής και νοσηλευτικής περίθαλψης ως πραγματικό καθαρό εισόδημα αυτών® (ΠΟΛ, 1074/14-3-2014)

Κεφάλαιο 3^ο : Φορολογικές κλίμακες

3.1 Φορολογική κλίμακα για μισθωτούς και συνταξιούχους.

Το εισόδημα το οποίο δηλώνεται από μισθολόγια, συνταξιοδοτήσεις και έκδοση τιμολογίου ή απόδειξης παροχής υπηρεσιών εκείνο το οποίο προκύπτει σύμφωνα με τις δαπάνες περιουσιακών στοιχείων αυτού που φορολογείται υπόκειται σε φορολογία σύμφωνα με την επόμενη κλίμακα (ΠΟΛ, 1074/14-3-2014) :

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο φόρου (ευρώ)
25.000	22 %	5.500	25.000	5.500
17.000	32%	5.440	42.000	10.940
Υπερβάλλον	42%	-	-	-

Πηγή: ΠΟΛ, 1074/14-3-2014, «Εκκαθαριστική δήλωση ΦΠΑ για υπόχρεους με απλογραφικό σύστημα», Ανάκτηση από <http://www.taxheaven.gr/fordates/index/index/cat/6/year/201> [2015].

Η εν λόγω κλίμακα σημαίνει ότι για τα αρχικά 25.000 ευρώ εισόδημα ο φορολογούμενος μισθωτός ή συνταξιούχος θα φορολογηθεί με 22%, για τα μετέπειτα 17.000 ευρώ με ποσοστό της τάξης του 32% ενώ αν έχει παραπάνω, για το υπερβάλλον θα φορολογηθεί με ποσοστό της τάξης του 42% (ΠΟΛ, 1074/14-3-2014)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Αν υποθετικά κύριος Παπαχρήστου, ιδιωτικός υπάλληλος, παίρνει 40.000 ευρώ το χρόνο από την εταιρία που εργάζεται. Αναφορικά με την ανωτέρω κλίμακα θα πληρώσει :

$$25.000 \times 22\% + 15.000 \times 32\% = 5.500 + 4.800 = 10.300\text{€}.$$

3.2 Φορολογική κλίμακα για ατομική επιχείρηση και ελεύθερο επάγγελμα

Το εισόδημα που δηλώνεται από ατομική εταιρία και ελεύθερο επάγγελμα φορολογείται ως εξής :

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο φόρου (ευρώ)
50.000	26%	13.000	50.000	13.000
Υπερβάλλον	33%	-	-	-

Πηγή: ΠΟΛ, 1074/14-3-2014, «Εκκαθαριστική δήλωση ΦΠΑ για υπόχρεους με απλογραφικό σύστημα», Ανάκτηση από <http://www.taxheaven.gr/fordates/index/index/cat/6/year/201> [2015].

Η ανωτέρω κλίμακα ισούται με το ότι τα αρχικά 50.000 ευρώ ο φορολογούμενος θα δεχτεί φορολογία με ποσοστό της τάξης του 26% ενώ αν έχει περισσότερο, για το υπερβάλλον θα φορολογηθεί με ποσοστό της τάξης του 33%

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Υποθετικά ο κύριος Δημητρίου, ο οποίος είναι δικηγόρος, με 90.000 ευρώ εισόδημα το χρόνο όπως αναφέρεται στον πιο πάνω πίνακα θα πληρώσει :

$$50.000 \times 26\% + 40.000 \times 33\% = 13.000 + 13.200 = 26.200\text{€}$$

Για καινοτόμες ατομικές επιχειρήσεις ή ελεύθερους επαγγελματίες με αρχική δήλωση επιτηδεύματος από 1-1-2013 και για τα 3 πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητάς τους, ο φορολογικός συντελεστής του αρχικού κλιμακίου της ανωτέρω κλίμακας δέχεται πτώση σε ποσοστό της τάξης του 50% και μέχρι 10.000 ευρώ εισόδημα.

Εφόσον σε προηγούμενο έτος που δέχεται ο φορολογούμενος δέχεται ζημιά από εμπορική εταιρία η ζημιά συμψηφίζεται μόνο στο έτος της ζημιάς. Εφόσον το πόρισμα της εν λόγω χρήσης διατηρείται ως αρνητικό δεν λαμβάνεται υπόψη αφαιρετικά για τις άλλες χρήσεις αλλά για τη χρήση αυτή κρίνεται ότι δεν διατηρείται ως κεφάλαιο για ανάλωση. (Υπ. Οικ. 1045929/19-5-2005)

3.3 Φορολογία εισοδήματος για το γεωργικό εισόδημα

Γεωργικό καλείται το εισόδημα που προκύπτει από γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία και μελισσοκομεία. Το εισόδημα το οποίο δηλώνεται από ατομική γεωργική εταιρία υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή με ποσοστό της τάξης του 13%,.

Κυρίως για το 2014 (χρήση 2013), για το γεωργικό εισόδημα που δηλώνεται εφαρμόζεται η κλίμακα μισθωτών και συνταξιούχων.

3.4 Φορολογία εισοδήματος από μισθώματα

Μισθώματα καλούνται τα εισοδήματα από ενοικιάσεις ακινήτων και υπόκεινται σε αυτοτελή φορολόγηση ως εξής :

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο φόρου (ευρώ)
12.000	11%	1.200	12.000	1.200
Υπερβάλλον	33%	-	-	-

Πηγή: ΠΟΛ, 1074/14-3-2014, «Εκκαθαριστική δήλωση ΦΠΑ για υπόχρεους με απλογραφικό σύστημα», Ανάκτηση από <http://www.taxheaven.gr/for dates/index/index/cat/6/year/201> [2015]

Αυτοτελής φορολόγηση θα πει ότι τα ενοίκια δεν προστίθενται σε άλλο εισόδημα του φορολογούμενου. Το ακαθόριστο ποσό από ακίνητα υπόκειται και σε μία επιβάρυνση 3,6% για τους επαγγελματικούς χώρους από έναν φόρο που ονομάζεται χαρτόσημο (ΠΟΛ, 1074/14-3-2014)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Αν υποθέσουμε ότι ο κύριος Χριστόπουλος ενοικιάζει ένα κατάστημα στην Καλαμάτα για 1.500 ευρώ μηνιαίως με συνολικό εισόδημα:

$$1.500 \times 12 = 18.000 \text{€}$$

Αναφορικά με την ανωτέρω κλίμακα θα πληρώσει:

$$12.000 \times 11\% + 6.000 \times 33\% = 1.200 + 1.980 = 3.180 \text{€}$$

Ακόμη υπολογίζεται το χαρτόσημο 3,6% :

$$18.000 \times 3,6\% = 648 \text{€}$$

Οπότε ως σύνολο υπάρχει το εξής;

$$3.180 + 648 = 3.828 \text{€}$$

3.5 Φορολογία εισοδήματος ναυτικών

Η φορολογία των αμοιβών των αξιωματικών σε εμπορικά πλοία υπολογίζεται σε ποσοστό της τάξης του 15% για τους αξιωματικούς και 10% για το κατώτερο πλήρωμα αναλόγως (ΠΟΛ, 1074/14-3-2014)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Αν υποθέσουμε ότι ο κύριος Νικολάου είναι αξιωματικός του εμπορικού ναυτικού με ετήσιο εισόδημα 35.000 ευρώ και οφείλει να πληρώσει φόρο είναι:

$$35.000 \times 15\% = 5.250 \text{€}$$

3.5.1 Φορολογούμενος χωρίς παιδιά

(Εισόδημα που αποκτήθηκε το 2012 και δηλώνεται το 2013)

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο φόρου (ευρώ)
5.000	0	0	5.000	0
7.000	10	700	12.000	700
4.000	18	720	16.000	1.420
10.000	25	2.500	26.000	3.920
14.000	35	4.900	40.000	8.820
20.000	38	7.600	60.000	16.420
40.000	40	16.000	100.000	32.420
Άνω των 10100.000	45	-	-	-

Πηγή: ΠΟΛ, 1074/14-3-2014, «Εκκαθαριστική δήλωση ΦΠΑ για υπόχρεους με απλογραφικό σύστημα», Ανάκτηση από <http://www.taxheaven.gr/fordates/index/index/cat/6/year/201> [2015]

3.5.2 Φορολογούμενος με ένα παιδί

(Εισόδημα που αποκτήθηκε το 2012 και δηλώνεται το 2013)

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο φόρου (ευρώ)
5.000	0	0	7.000	0
7.000	10	500	12.000	500
4.000	18	720	16.000	1.220
10.000	25	2.500	26.000	3.720
14.000	35	4.900	40.000	8.620
20.000	38	7.600	60.000	16.220
40.000	40	16.000	100.000	32.220

Άνω των 100.000	45	-	-	-
--------------------	----	---	---	---

Πηγή: ΠΟΛ, 1074/14-3-2014, «Εκκαθαριστική δήλωση ΦΠΑ για υπόχρεους με απλογραφικό σύστημα», Ανάκτηση από <http://www.taxheaven.gr/fordates/index/index/cat/6/year/201> [2015].

3.5.3 Φορολογούμενος με δύο παιδιά

(Εισόδημα που αποκτήθηκε το 2012 και δηλώνεται το 2013)

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο φόρου (ευρώ)
9.000	0	0	9.000	0
3.000	10	300	12.000	300
4.000	18	720	16.000	1.020
10.000	25	2.500	26.000	3.520
14.000	35	4.900	40.000	8.420

20.000	38	7.600	60.000	16.020
40.000	40	16.000	100.000	32.020
Άνω των 100.000	45	-	-	-

Πηγή: ΠΟΛ, 1074/14-3-2014, «Εκκαθαριστική δήλωση ΦΠΑ για υπόχρεους με απλογραφικό σύστημα», Ανάκτηση από <http://www.taxheaven.gr/fordates/index/index/cat/6/year/201> [2015].

3.5.4 Φορολογούμενος με τρία παιδιά

(Εισόδημα που αποκτήθηκε το 2012 και δηλώνεται το 2013)

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο φόρου (ευρώ)
12.000	0	0	12.000	0
4.000	18	720	16.000	720
10.000	25	2.500	26.000	3.220

14.000	35	4.900	40.000	8.120
20.000	38	7.600	60.000	15.720
40.000	40	16.000	100.000	31.720
Ανω των 100.000	45	-	-	-

Πηγή: ΠΟΛ, 1074/14-3-2014, «Εκκαθαριστική δήλωση ΦΠΑ για υπόχρεους με απλογραφικό σύστημα», Ανάκτηση από <http://www.taxheaven.gr/fordates/index/index/cat/6/year/201> [2015].

Για κάθε ανωτέρω παιδί το οποίο είναι προστατευόμενο μέλος το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου σημειώνει αύξηση σε ποσό γύρω στις 3.000€. Για όποιον έχει γεννηθεί από την αρχή του 1982 και έπειτα, τους συνταξιούχους πάνω από 65 ετών, άτομα με ειδικές ανάγκες, συνταξιούχους οι οποίοι έχουν με παιδιά με ΑΜΕΑ, το αφορολόγητο όριο των 9.000€. Εφόσον τα εισοδήματά τους ξεπερνούν τα 9.000€, το ποσό της φορολογίας περιορίζεται σε ποσοστό που διατηρείται έπειτα από την αφαίρεση της φορολογίας να μην είναι πιο κάτω από 9.000€. Σε κάθε άλλη περίπτωση το αφορολόγητο ποσό είναι 5.000€ (ΠΟΛ, 1074/14-3-2014)

3.6 Φορολογία των εισοδημάτων των συζύγων και των ανήλικων τέκνων

Στη διάρκεια του γάμου οι σύζυγοι υποχρεούνται να παρουσιάζουν κοινή δήλωση των εισοδημάτων τους, όπου ο φόρος και κάθε εισφορά υπολογίζεται

ποικιλοτρόπως στο εισόδημα κάθε συζύγου. Σε κάθε περίπτωση, το τυχόν αρνητικό πόρισμα του εισοδήματος του ενός συζύγου δεν συνυπολογίζεται με τα εισοδήματα του άλλου συζύγου.

Κυρίως, το εισόδημα του ενός συζύγου, που προέρχεται από επιχείρηση που εξαρτάται οικονομικά από τον έτερο σύζυγο, μπαίνει προσθετικά στα εισοδήματα του έτερου συζύγου και φορολογείται στο όνομα του.

Το εισόδημα τέκνων που ακόμα δεν έχουν ενηλικιωθεί προστίθεται στα εισοδήματα του κηδεμόνα που διατηρεί το πιο μεγάλο δηλωθέν εισόδημα και φορολογείται στο δικό του όνομα. Εφόσον οι γονείς διατηρούν ποσό συνολικού εισοδήματος, το εισόδημα του ανήλικου παιδιού μπαίνει στο εισόδημα του πατέρα και φορολογείται στο δικό του όνομα και αν δεν έχει γονική μέριμνα, το εισόδημα προστίθεται στον άλλο κηδεμόνα και μπαίνει στο όνομα εκείνου (ΠΟΛ, 1074/14-3-2014)

Κεφάλαιο 4^ο: φορολογικές απαλλαγές

4.1 Φορολογικές απαλλαγές για μισθωτούς και συνταξιούχους

Ο φόρος που εξάγεται σύμφωνα με την κλίμακα μισθωτών και συνταξιούχων έχει πτωτική τάση:

- Για εισόδημα μέχρι και 21.000 € κατά 2.100 € . Εξού και ο φόρος που εξάγεται είναι πιο μικρός των 2.100 € το όλον της μείωσης οριοθετείται στο σύνολο του φόρου.
- Για εισόδημα πάνω από 21.000 € το σύνολο της μείωσης οροθετείται στα 100 € ανά 1.000 € εισοδήματος και μέχρι καταβολής του ποσού των 2.100 € .

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Σε προαναφερόμενο παράδειγμα ο Νίκος Παπαχρήστου , ιδιωτικός υπάλληλος, παίρνει 30.000 € ετήσιες απολαβές από την επιχείρηση όπου δουλεύει με φόρο σε 7.100 € ο οποίος σημειώνει πτώση σε:

$$2.100 - 9 \times 100 = 2.100 - 900 = 1.200 \text{€}$$

$$\text{επομένως } 7.100 - 1.200 = 5.900 \text{€}$$

Το σύνολο της φορολογίας που εξάγεται από την ανωτέρω κατηγορία σημειώνει πτώση 10% για κάθε μία από τις παρακάτω δαπάνες:

- Έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογούμενου και των προσώπων που τον βαρύνουν κατά το μέρος που δεν καλύπτονται από τα ασφαλιστικά ταμεία ή/και ασφαλιστικές εταιρίες και υπερβαίνουν το 5% του φορολογούμενου εισοδήματος. Το σύνολο της μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 3.000€ .

- Το σύνολο της διατροφής που επιδικάστηκε και καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο στον άλλο, του οποίου αποτελεί φορολογητέο εισόδημα. Το σύνολο της μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 1.500€.
- Τα σύνολα που καταβάλλονται λόγω δωρεάς προς τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, το Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, τους ιερούς ναούς και τις μονές του Αγίου Όρους και Σινά, τα πατριαρχεία, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα δημοτικά νοσοκομεία και τα νοσοκομεία που επιχορηγούνται από το κράτος, τα κοινωφελή ιδρύματα όπως επίσης και τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς (π.χ. καλλιέργεια και διάδοση των γραμμάτων, τεχνών κ.λπ. και το σύνολο είναι άνω των 100€ και μικρότερο του 5% του συνολικού εισοδήματος που φορολογείται.)
- Η αξία των ιατρικών και μηχανημάτων και ασθενοφόρων αυτοκινήτων που μεταβιβάζονται λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημοτικά νοσοκομεία που επιχορηγούνται από τον προϋπολογισμό του κράτους (και το σύνολο είναι άνω των 100€ και μικρότερο του 5% του συνολικού εισοδήματος που φορολογείται).
- Επίσης, σε περίπτωση που υπάρχει αναπηρία 67% και πάνω για φορολογούμενο ή/και για καθένα από τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν ή τον βαρύνουν, υπάρχει μία έξτρα μείωση στο σύνολο της φορολογίας κατά 200€.

Εφόσον ο φόρος που οφείλεται καταβάλλεται εφάπαξ μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης παρέχεται έκπτωση 1,5% επί της συνολικής οφειλής.

Ακόμα, σημειώνει πτώση εφόσον ο φορολογούμενος έχει αποδείξεις από αγορές αγαθών ή υπηρεσιών

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ο κ. Βασίλης παίρνει ετήσιο εισόδημα 30.000€ και καλείται να συλλέξει αποδείξεις 7.500€. Αν συλλέξει αποδείξεις 4.000€ θα πρέπει να πληρώσει πρόστιμο

770€ δηλαδή το υπολειπόμενο ποσό των $3.500 \times 22\%$.

Ωστόσο αποδείξεις καλούνται να προσκομίσουν και όσοι έχουν υψηλά εισοδήματα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ο κ. Παπανικολάου που έχει ετήσιο εισόδημα 55.000€ και καλείται να πληρώσει φόρο 13.750€, καλείται να προσκομίσει αποδείξεις 10.500 ($42.000 \times 25\%$) για το κομμάτι του εισοδήματος μέχρι τα 42.000€. Αν δεν προσκομίσει καθόλου θα κληθεί να πληρώσει πρόστιμο ύψους 2.310€ ($10.500 \times 22\% = 2.310$). Αν προσκομίσει αποδείξεις 8.500€ θα πληρώσει πρόστιμο 660€ ($3.000 \times 22\%$).

Τέλος, οι ελεύθεροι επαγγελματίες δεν είναι απαραίτητο να δώσουν αποδείξεις μιας και είναι φορολογούμενοι με το σύστημα έσοδα και δαπάνες και έτσι ευνοείται η συγκέντρωση παραστατικών αγορών (τιμολόγια).

4.1.1 Απαλλάσσονται από το φόρο:

"α) Οι αλλοδαποί πρεσβευτές και οι λοιποί διπλωματικοί αντιπρόσωποι για το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

β) Οι πρόξενοι και προξενικοί πράκτορες, ως και το κατώτερο προσωπικό των ξένων πρεσβειών και προξενείων"(Ν.2238 Άρθρο 6). (Κ.Φ.Ε, 2015).

4.1.2 Από το εισόδημα από ακίνητα απαλλάσσεται:

α) Το εισόδημα που εξάγεται ως τεκμήριο από την παραχώρηση της χρήσης ακινήτων, δίχως αντάλλαγμα.

β) Το ακαθάριστο εισόδημα από ιδιοκατοίκηση.

γ) Το εισόδημα που εξάγεται από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης κατοικίας έως (200) τετραγωνικά μέτρα, από τον γονέα που έχει την κυριότητα ή την επικαρπία αυτής

4.1.3 Από το εισόδημα από κινητές αξίες απαλλάσσονται:

Οι τόκοι κάθε μορφής κατάθεσης σε τράπεζες που υπάρχουν στην Ελλάδα ή το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, γι' αυτό και η κατάθεση δεν είναι σε € και ο δικαιούχος είναι μόνιμος κάτοικος εξωτερικού (Κ.Φ.Ε, 2015).

4.1.4 Από το εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις απαλλάσσονται:

Τα κέρδη από την εκμετάλλευση πλοίων, τα οποία εικάζονται στον ειδικό φόρο για τα πλοία, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά.

4.1.5 Από το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες απαλλάσσονται:

α) Οι συντάξεις και περιθάλψεις, προς ανάπηρους πολέμου

β) Το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ) προς δικαιούχους (Κ.Φ.Ε, 2015).

4.2 Εισφορά αλληλεγγύης στα εισοδήματα άνω των 12.000€

Για την κατάθεση της εισφοράς υπολογίζεται το καθαρό ατομικό εισόδημα, κάθε χρόνο εκτός από τους μακροχρόνια άνεργους που έχουν εγγραφεί στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ

Η εισφορά αλληλεγγύης υπολογίζεται ως εξής:

- Για πλήρες συνολικό εισόδημα έως 20.000€, η ειδική εισφορά υπολογίζεται

μα συντελεστή 1% επί του ολόκληρου του ποσού.

- Για πλήρες συνολικό εισόδημα έως 50.000€, η ειδική εισφορά υπολογίζεται μα συντελεστή 2% επί του ολόκληρου του ποσού.
- Για πλήρες συνολικό εισόδημα έως 100.000€, η ειδική εισφορά υπολογίζεται μα συντελεστή 3% επί του ολόκληρου του ποσού.
- Για πλήρες συνολικό εισόδημα από 100.001€ και άνω, η ειδική εισφορά υπολογίζεται μα συντελεστή 4% επί του ολόκληρου του ποσού.

4.2.1 Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας.

1. Ο φορολογούμενος εισάγεται σε εναλλακτική ελάχιστη φορολογία και το εισόδημά του ξεπερνά το συνολικό εισόδημά του. Τότε προστίθεται η διαφορά μεταξύ του τεκμαρτού και πραγματικού εισοδήματος σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 34.

2. Το τεκμαρτό εισόδημα εξάγεται σύμφωνα με τις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου βάσει των άρθρων άρθρα 31 έως και 34.

3. Το «συνολικό εισόδημα» καθορίζεται ως το πλήρες ποσό του φορολογητέου εισοδήματος σύμφωνα με το άρθρο 7 που έχει ο φορολογούμενος από τις τέσσερις κατηγορίες βάσει του άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε. (Κ.Φ.Ε, 2015).

4.2.2 Θεωρείται ότι βαρύνουν το φορολογούμενο

- α) Ο ή η σύζυγος δίχως εισόδημα προς φορολόγηση
- β) Τα ανήλικα άγαμα τέκνα.

γ) Τα ενήλικα άγαμα τέκνα κάτω των 25 ετών που σπουδάζουν σε εσωτερικό ή εξωτερικό,

δ) Τα άγαμα τέκνα τα οποία δεν ανήκουν στην ανωτέρω περίπτωση λόγω υπηρεσίας της στρατιωτικής τους θητείας.

ε) Τα άγαμα ή διαζευγμένα τέκνα ή σε χηρεία ή αναπηρία (67%) και άνω.

στ) Οι ανιόντες και των δύο συζύγων.

ζ) Οι αδελφοί και οι αδελφές των συζύγων που είναι άγαμοι ή διαζευγμένοι ή χήροι και έχουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω.

η) Οι ανήλικοι ορφανοί από πατέρα και μητέρα (Κ.Φ.Ε, 2015).

Κεφάλαιο 5^ο: Τεκμήρια - Ετήσια Αντικειμενική Δαπάνη

5.1 Τεκμήρια

Υφίστανται δύο είδη τεκμηρίων:

1. Το τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων
2. Το τεκμήριο της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης.

5.1.1 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικιών.

Οι φορολογούμενοι είτε φορολογούνται με τα πραγματικά τους εισοδήματα είτε με βάση την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην περίπτωση που αυτή ξεπερνά το πραγματικό δηλωθέν εισόδημα. Για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης από ιδιοκατοίκηση, μισθωμένη κατοικία ή δωρεάν παραχωρούμενη (για κύρια, δευτερεύουσες και λοιπές κατοικίες), τα στοιχεία που θα πρέπει να αναφέρονται είναι:

- ✓ Η διεύθυνση, οι οδοί που περικλείουν το τετράγωνο και ο αριθμός παροχής ηλεκτρικού ρεύματος.
- ✓ Η ένδειξη αν πρόκειται για μισθωμένη κατοικία ή είναι δωρεάν παραχωρημένη.
- ✓ Αν πρόκειται για μονοκατοικία.
- ✓ Ο όροφος της κατοικίας
- ✓ Η επιφάνεια των κύριων αλλά και βοηθητικών χώρων.
- ✓ Το ποσοστό συνιδιοκτησίας ή χρήσης (στην περίπτωση μισθωμένης κατοικίας αναφέρεται το ποσοστό συμμετοχής στην δαπάνη ενοικίου σύμφωνα με το μισθωτήριο συμβόλαιο) μεταξύ των συζύγων.

- ✓ Οι μήνες τις ιδιοκατοίκησης.
- ✓ Και η τιμή ζώνης του ακινήτου αν ξεπερνά τα 2.800 €.

Για τις δευτερεύουσες εξοχικές κατοικίες ο προσδιορισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης γίνεται για όλους τους μήνες του έτους, ενώ όταν πρόκειται για κενές κατοικίες δεν αναφέρονται στο έντυπο Ε1 αλλά στο έντυπο Ε2. Στα στοιχεία που συμπληρώνονται για τις κατοικίες έχει προστεθεί η επιφάνεια των κύριων και βοηθητικών χώρων, με βάση τον Ν. 4178/13 και αφορά τα τετραγωνικά ημιυπαίθρων χώρων και αυθαίρετων κατασκευών τα οποία νομιμοποιήθηκαν.

Για τα σκάφη αναψυχής (εξαιρούνται τα σκάφη που χρησιμοποιούνται για επαγγελματική χρήση) τα στοιχεία που πρέπει να συμπληρώνονται στο έντυπο είναι (

Eurostat, 2013):

- ✓ Ο ΑΦΜ του κατόχου του.
- ✓ Ο αριθμός και το λιμάνι του νηολογίου.
- ✓ Η ένδειξη αν πρόκειται για ιστιοφόρο.
- ✓ Η ένδειξη αν το σκάφος έχει χώρους ενδιαίτησης.
- ✓ Το ποσοστό συνιδιοκτησίας.
- ✓ Το έτος πρώτης νηολόγησης.
- ✓ Οι μήνες κυριότητας μέσα στο 2013
- ✓ Τα μέτρα του μήκους του.

Αντικειμενική δαπάνη για σκάφη αναψυχής που κατέχονται από μόνιμους κάτοικους εξωτερικού δεν υλοποιείται. Όσον αφορά την δαπάνη για την αμοιβή του

πληρώματος του σκάφους αναφέρεται στο μόνιμο προσωπικό το οποίο απασχολείται όλο ή μέρος του έτους (Αληφαντής 2013).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ο Δημήτρης Αποστόλου έχει μια μονοκατοικία 350 τμ.

Για 300 τμ. βλέπουμε από τον πίνακα ότι το συνολικό ποσό της αντικειμενικής δαπάνης είναι 34.600€

Μένουν 50 τμ. τα οποία πολλαπλασιάζουμε με 400€ αφού ανήκουν στο κλιμάκιο « από 301 και πάνω».

$$\text{Άρα } 34.600+400 \times 50=34.600+20.000=54.600\text{€}$$

Λόγω του ότι είναι μονοκατοικία προσαυξάνεται κατά 20% άρα έχουμε:

$$54.600+54.600 \times 20\%=54.600+10.920=65.520\text{€}$$

Έτσι θα πρέπει να έχει να έχει εισόδημα τουλάχιστον 65.520€ για να καλύψει την ετήσια αντικειμενική δαπάνη του σπιτιού του αλλιώς θα υπολογιστεί έξτρα φόρος.

5.1.2 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτων.

Όσον αφορά τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ή μικτής χρήσης ή τύπου jeep, θα πρέπει να συμπληρώνονται τα παρακάτω στοιχεία:

- ✓ Ο ΑΦΜ του κατόχου του.

- ✓ Ο αριθμός κυκλοφορίας.
- ✓ Τα κυβικά εκατοστά.
- ✓ Οι μήνες που ήταν στην κυριότητα μέσα στο 2013.
- ✓ Το ποσοστό συνιδιοκτησίας.
- ✓ Το έτος πρώτης κυκλοφορίας.

Τα αυτοκίνητα τα οποία κατέχονται από προσωπική εταιρία η ετήσια αντικειμενική δαπάνη τους μερίζεται μεταξύ των μελών της εταιρίας ανάλογα το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία. Στην περίπτωση των εκπαιδευτών οδηγών αυτοκινήτων που από την επιχείρηση για την εξυπηρέτηση του σκοπού της, κατέχονται περισσότερα από ένα αυτοκίνητα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη υπολογίζεται από εκείνο που δίνει την μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη, ενώ θα πρέπει να συμπληρώνονται τα στοιχεία όλων των αυτοκινήτων (Αληφαντής 2013).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Η κυρία Αποστολάκη διαθέτει αυτοκίνητο 2500cc με πρώτη κυκλοφορία το 2007.

Για τα αρχικά 1200cc έχουμε 4000€

Από τα 1200-2000cc έχουμε 600€ για 8 εκατοντάδες άρα $8 \times 600 = 4800€$

Τέλος από 2000-3000cc έχουμε 900€ για 5 εκατοντάδες άρα $5 \times 900 = 4500€$

Συνολικά έχουμε: $4000 + 4800 + 4500 = 13300€$

Στο εν λόγω ποσό υπολογίζουμε μία μείωση 30% λόγω ηλικίας για 5-10 έτη.

Άρα η αντικειμενική δαπάνη είναι: $13300 - 13300 \times 30\% = 13300 - 3990 = 9310\text{€}$

5.1.3 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιδιωτικών σχολείων.

"Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που κατατίθεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, με εξαίρεση τα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες όπως προκύπτει από τις αποδείξεις παροχής υπηρεσιών" (Αληφαντής 2013).

5.1.4 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων και λοιπό προσωπικό

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που κατατίθεται προσδιορίζεται στο κάθε κατώτατο όριο αμοιβών που προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων. Η διάταξη αυτή δεν υλοποιείται όταν ο φορολογούμενος απασχολεί μόνο έναν οικιακό βοηθό ή όταν ο ίδιος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει αναπηρία 67% και περισσότερο από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή είναι ηλικίας άνω των 65 ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο (Αληφαντής 2013).

5.1.5 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για σκάφη αναψυχής

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη Την αντικειμενική δαπάνη σε οικιακούς βοηθούς (εξαιρείται όταν απασχολείται ένας για την εξυπηρέτηση ατόμου με αναπηρία άνω του 67% ή ατόμου ηλικίας άνω των 65 ετών), οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό (Γεωργακόπουλος 1997).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Η κυρία Σταματοπούλου διαθέτει μηχανοκίνητο σκάφος αναψυχής με καμπίνα 13 μέτρα, 7 ετών.

Για τα αρχικά 7 τ.μ. έχουμε 12000€

Για τα μετέπειτα 3 τ.μ. (7-10) 3000/μέτρο έχουμε $3 \times 3000 = 9000€$

Για τα μετέπειτα 2 τ.μ. (10-12) 7500/μέτρο έχουμε $2 \times 7500 = 15000€$

Τέλος, για το επόμενο 1 μέτρο (12-15) 15000/μέτρο έχουμε $1 \times 15000 = 15000€$

Σύνολο: $12000 + 9000 + 15000 + 15000 = 51000€$

Λόγω του ότι το σκάφος έχει ηλικία 7 ετών, υφίσταται μείωση κατά 15%, άρα:

$51000 - 51000 \times 15\% = 51000 - 7650 = 43350€$

5.1.6 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη αεροσκαφών, ανεμοπτέρων και ελικοπτέρων.

Για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης από αεροσκάφη, ελικόπτερα ιδιωτικής χρήσης και ανεμόπτερα, συμπληρώνονται τα εξής στοιχεία:

- ✓ Τα στοιχεία εθνικότητας και νηολόγησης.
- ✓ Ο τύπος και ο αριθμός σειράς κατασκευαστή.
- ✓ Ο αερολιμένας συνήθους παραμονής.
- ✓ Το ποσοστό συνιδιοκτησίας του υπόχρεου και της συζύγου (οι κωδικοί αυτοί προστέθηκαν στο έντυπο του οικονομικού έτους 2014).
- ✓ Οι μήνες κυριότητας το 2013.

- ✓ Οι ίπποι ή οι λίμπρες.
- ✓ Το έτος πρώτης νηολόγησης.

5.1.7 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για δεξαμενές κολύμβησης.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη προσδιορίζεται με βάση τις δαπάνες διαβίωσης (κατοικίας, αυτοκινήτων, σκαφών αναψυχής και αμοιβής πληρωμάτων τους, αεροσκάφη, δεξαμενές κολύμβησης, δίδακτρα σε σχολεία και αμοιβή οικιακών βοηθών) καθώς και από τις δαπάνες απόκτησης αγαθών, τις δωρεές και τις δαπάνες αποπληρωμής δανείων. Όσον αφορά τον προσδιορισμό του τρόπου που υπολογίζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης, έχει γίνει εκτενής αναφορά στο 2^ο κεφάλαιο της εργασίας, ενώ στην παρούσα ενότητα αναφέρονται τα απαραίτητα στοιχεία για την συμπλήρωση του εντύπου. Στην περίπτωση των δεξαμενών κολύμβησης υπάρχει διαχωρισμός σε εξωτερικές και εσωτερικές πισίνες αφού για τις δεύτερες η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διπλασιάζεται ενώ τα στοιχεία που θα πρέπει να συμπληρώνονται είναι (Γεωργακόπουλος 1997):

- ✓ Τα τετραγωνικά μέτρα
- ✓ Το ποσοστό συνιδιοκτησίας του υπόχρεου και της συζύγου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ο κύριος Μάρκου έχει μία εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης 160 τμ.

Για τα αρχικά 60 τμ. έχουμε 160€/τμ άρα $60 \times 160 = 9600\text{€}$

Για τα μετέπειτα 100 τμ. έχουμε 320€/τμ άρα $100 \times 320 = 32000\text{€}$

Σύνολο: $9600 + 32000 = 41600\text{€}$

Λόγω του ότι είναι εσωτερική το παραπάνω ποσό διπλασιάζεται, άρα $41600 \times 2 = 83200\text{€}$

Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη για κάθε φορολογούμενο προσδιορίζεται σε 3000€ προκειμένου για άγαμο και 5000€ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση. Η δαπάνη αυτή υπολογίζεται για όλους τους φορολογούμενους ως ελάχιστα έξοδα που μπορεί να έχει ένας φορολογούμενος μέσα σε ένα έτος.

Κεφάλαιο 6^ο: Ειδικά θέματα φορολογίας

6.1 Εισόδημα από ακίνητα

Κάθε οικονομικό ή γεωργικό έτος, ως εισόδημα από ακίνητα θεωρείται ότι αποκτούν τα πρόσωπα που έχουν στην κατοχή τους (με συμβόλαιο, δικαστική απόφαση, ή χρησικτησία) ακίνητα και από αυτά απορρέουν τα εξής παρακάτω:

1. Εισόδημα από εκμίσθωση (κατοικιών, επαγγελματικών χώρων, γαιών, κλπ)
2. Εισόδημα από επίταξη
3. Τεκμαρτά εισοδήματα από ιδιοκατοίκηση, ιδιοχρησιμοποίηση ή από δωρεάν παραχώρηση σε τρίτο
4. Το δικαίωμα το οποίο αποκτάται από τον κύριο του εδάφους προκειμένου για οικοδομές οι οποίες έχουν ανεγερθεί σε έδαφος κυριότητας τρίτου.

Στις περιπτώσεις όπου μαζί με την εκμίσθωση οικοδομήματος, εκμισθώνονται έπιπλα ή μηχανήματα μαζί, τότε στο εισόδημα συνυπολογίζεται και το μίσθωμα που προκύπτει από αυτά. Όσα εισοδήματα από την εκμίσθωση ακινήτων εισπράττονται αναδρομικά (με βάση Νόμο ή δικαστική απόφαση), τότε ως χρόνος απόκτησης αυτών θεωρείται ο χρόνος στον οποίο ανάγονται αυτά (Γεωργακόπουλος 1997)..

Ειδικά για οικοδομές ως εισοδήματα από αυτές θεωρούνται:

1. Το εισόδημα από γήπεδα, εργοστάσια, εργαστήρια, χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων, θεαμάτων, καφενείων, γυμναστηρίων και γενικά παρεμφερών χρήσεων.
2. Η αξία ανέγερσης οικοδομής η οποία ανεγίρεται με έξοδα του μισθωτή σε έδαφος που ανήκει στην κυριότητα του εκμισθωτή. Η αξία προσδιορίζεται με

βάση την πραγματική αξία τη οικοδομής είτε με βάση τα επίσημα βιβλία εκείνου που ανήγειρε την οικοδομή είτε ύστερα από εκτίμηση του προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ. ή των διοικητικών δικαστηρίων (όταν δεν τηρούνται επίσημα βιβλία).

3. Το εισόδημα το οποίο αποκτάται από τον μισθωτή σε περιπτώσεις υπεκμίσθωσης.
4. Σε περιπτώσεις μεταβίβασης δικαιώματος επικαρπίας ακινήτων σε νομικά πρόσωπα (ημεδαπά ή αλλοδαπά), ως εισόδημα θεωρείται το αντάλλαγμα το οποίο λαμβάνει η κύριος του ακινήτου. Το ετήσιο εισόδημα προκύπτει από την διαίρεση του ανταλλάγματος με τον αριθμό των ετών που διαρκεί το δικαίωμα επικαρπίας.
5. Σε περιπτώσεις παραχώρησης εκμετάλλευσης παραγωγής (γεωργικής ή δασικής) με αντάλλαγμα παραγωγής, ως εισόδημα θεωρείται το ποσοστό παραγωγής που καταβάλλεται ως αναλογία της συνολικής παραγωγής.
6. Το αντάλλαγμα το οποίο καταβάλλεται στις περιπτώσεις παραχώρησης χώρου τοποθέτησης φωτεινών επιγραφών και κάθε είδους διαφήμισης.

Σε περιπτώσεις βιομηχανοστασίων που ιδιοχρησιμοποιούνται ή οικοδομημάτων που ιδιοχρησιμοποιούνται από γεωργική επιχείρηση τα εισοδήματα που προκύπτουν από αυτά δεν θεωρούνται εισόδημα από εκμίσθωση ακινήτων.

Το **ακαθάριστο εισόδημα** από την εκμίσθωση ακινήτων είναι το συμφωνηθέν μίσθωμα. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει σχετικό συμφωνητικό ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο για το πραγματικό μίσθωμα ή όταν το μίσθωμα είναι δυσανάλογα κατώτερο από τη μισθωτική του αξία τότε το μίσθωμα προσδιορίζεται με άλλους τρόπους. Για να θεωρηθεί ένα μίσθωμα δυσανάλογα κατώτερο της μισθωτικής αξίας θα πρέπει να είναι κατώτερο κατά 15% της μισθωτικής αξίας, έτσι όπως προσδιορίζεται με σύγκριση άλλων μισθωμάτων ακινήτων τα οποία εκμισθώνονται κάτω από παρόμοιες συνθήκες.

Το ετήσιο ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα των ακινήτων δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 3,5% της αξίας του ακινήτου, η οποία προσδιορίζεται από την επιφάνεια της οικοδομής, την τιμή ζώνης της περιοχής που βρίσκεται η οικοδομή, ενός διορθωτικού συντελεστή (ανάλογα την τιμή ζώνης) και του συντελεστή παλαιότητας του ακινήτου. Έτσι η αξία του ακινήτου προκύπτει από το γινόμενο

$$m^2 * T.Z. * \text{συντ. παλαιότητας} * \text{διορθωτικό συντελεστή}$$

Στην επιφάνεια των κύριων χώρων της οικοδομής προστίθεται το 20% της επιφάνειας τυχόν βοηθητικών χώρων (αποθήκες, χώροι στάθμευσης, κλπ), ενώ οι διορθωτικοί συντελεστές ορίζονται ανάλογα με την τιμή ζώνης του ακινήτου με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ	
Τιμή Ζώνης ανά m²	Συντελεστής
Έως 440 €	1,10
440 – 734 €	1,20
734 – 1.174 €	1,30
Πάνω από 1.174 €	1,40

Πηγή: Λάσκαρη Ε. (2013), Πώς θα υπολογίσετε τον ενιαίο φόρο ακινήτων, Euro2day, ανάκτηση από

<http://www.euro2day.gr/news/economy/article/1148041/olo-to-nomoshedio-gia-ton-eniaio-foro-akinhton.html> [2015].

Οι συντελεστές παλαιότητας των ακινήτων εξαρτώνται από την παλαιότητα του οικοδομήματος ως εξής (Λάσκαρη 2013):

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΑΛΑΙΟΤΗΤΑΣ	
Παλαιότητα	Συντελεστής
Πάνω από 26 έτη	1,00
20-25 έτη	1,05
15-19 έτη	1,10
10-14 έτη	1,15
5-9 έτη	1,20
Έως 4 έτη	1,25

Πηγή: Λάσκαρη Ε. (2013), Πώς θα υπολογίσετε τον ενιαίο φόρο ακινήτων, Euro2day, ανάκτηση από <http://www.euro2day.gr/news/economy/article/1148041/olo-to-nomoshedio-gia-ton-eniaio-foro-akinhton.html> [2015]

Στις περιπτώσεις που κάποιο οικοδόμημα χρησιμοποιείται από τον ιδιοκτήτη του για άλλο λόγο πέρα από την ιδιοκατοίκηση ή παραχωρείται προς τρίτο χωρίς αντάλλαγμα, το ακαθάριστο εισόδημα προκύπτει έπειτα από σύγκριση με άλλες οικοδομές που εκμισθώνονται κάτω από ίδιες ή παρόμοιες συνθήκες. Πάντως η αξία του ετήσιου μισθώματος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 3,5% ή μεγαλύτερη από 5% της αξίας του ακινήτου έτσι όπως προσδιορίζεται με τον παραπάνω τρόπο. Όταν το ακίνητο ανήκει σε περιοχή που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας ακινήτου, το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα δεν μπορεί να ξεπερνά το 4% της πραγματικής αξίας του ακινήτου.

Σε περιπτώσεις εκμίσθωσης γαιών το ακαθάριστο εισόδημα προκύπτει σύμφωνα με το συμφωνηθέν μίσθωμα. Ενώ όταν δεν υπάρχει συμφωνία ή το μίσθωμα είναι δυσανάλογα κατώτερο (μικρότερο κατά 25% της μισθωτικής αξίας) τότε προσδιορίζεται συγκρινόμενο με το μίσθωμα άλλων γαιών που εκμισθώνονται υπό παρόμοιες συνθήκες (Γεωργακόπουλος 1997).

Το **καθαρό εισόδημα** από ακίνητα υπολογίζεται έπειτα από την αφαίρεση των παρακάτω δαπανών από το ακαθάριστο εισόδημα:

1. Αποσβέσεις ύψους 5% για κατοικίες, οικοτροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων, θεάτρων, ξενοδοχεία, νοσοκομεία ή κλινικές.
2. Αποσβέσεις ύψους 3% για οικοδομές που χρησιμοποιούνται για οποιαδήποτε άλλη, εκτός των παραπάνω, χρήση.

3. Το δικαίωμα το οποίο παρέχεται στον ιδιοκτήτη γης, όταν στο έδαφος αυτού έχει ανεγερθεί οικοδομή η οποία υπεκμισθώνεται ή ιδιοχρησιμοποιείται.
4. Σε περιπτώσεις υπεκμίσθωσης ακινήτου με σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης εκπίπτει το μίσθωμα που καταβάλλεται στην εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης.
5. Τα τέλη, δικαιώματα και οι φόροι που καταβάλλονται υπέρ του Δημοσίου και βαρύνει τις μισθούμενες γαίες.
6. Αποσβέσεις και έξοδα συντήρησης γαιών ύψους 5%.
7. Αποσβέσεις ύψους 10% για δαπάνες αντιπλημμυρικών έργων και έργων αποξήρανσης ελών.
8. Η αποζημίωση την οποία καταβάλλει ο εκμισθωτής στον μισθωτή για την λύση της μισθωτικής σχέσης και μέχρι του ποσού του ετήσιου ακαθάριστου εισοδήματος που έλαβε ο εκμισθωτής από το συγκεκριμένο ακίνητο την συγκεκριμένο έτος.

6.2 Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις

Ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις νοείται το κέρδος το οποίο αποκτάται, κατά την διάρκεια μιας διαχειριστικής χρήσης, από την άσκηση οποιασδήποτε επιχείρησης ανεξάρτητα από την νομική μορφή της. Στην περίπτωση των φυσικών προσώπων η διαχειριστική χρήση συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος, ενώ στην περίπτωση των νομικών προσώπων η διαχειριστική χρήση μπορεί να συμπίπτει είτε με το ημερολογιακό έτος είτε από 1^η Ιουλίου μέχρι την 30^η Ιουνίου του επόμενου έτους.

Το **ακαθάριστο εισόδημα** από εμπορικές επιχειρήσεις περιλαμβάνει το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων που προκύπτει από όλες τις εμπορικές συναλλαγές

της επιχείρησης. Τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων είτε τηρούν απλογραφικά είτε διπλογραφικά βιβλία, προσδιορίζονται με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από αυτά. Στις περιπτώσεις που οι επιχειρήσεις δεν τηρούν βιβλία ή τα τηρούμενα βιβλία κριθούν ανεπαρκή ή ανακριβή τότε τα ακαθάριστα έσοδα υπολογίζονται εξωλογιστικά με βάση όλες τις πληροφορίες και τα στοιχεία που έχει στην διάθεσή του προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

Ο λογιστικός προσδιορισμός του **καθαρού εισοδήματος** από εμπορικές επιχειρήσεις γίνεται μετά από την έκπτωση από το ακαθάριστο εισόδημα των παρακάτω δαπανών που πραγματοποιήθηκαν εντός της διαχειριστικής χρήσης:

1. Των γενικών εξόδων διαχείρισης στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- ✓ Τα έξοδα μισθοδοσίας και αμοιβής προσωπικού. Οι δαπάνες μισθοδοσίας για να εκπέσουν από τα ακαθάριστα εισοδήματα, θα πρέπει να έχουν εξοφληθεί μέσω επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών. Ενώ οι ασφαλιστικές εισφορές, για να αναγνωριστούν, θα πρέπει να έχουν καταβληθεί ή βεβαιωθεί μέχρι την λήξη της προθεσμίας υποβολής της κατάστασης φορολογικής αναμόρφωσης.
- ✓ Το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από την ιδιοχρησιμοποίηση ακινήτων από τον επιχειρηματία και χρησιμοποιεί για την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, αρκεί το τεκμαρτό εισόδημα να υπολογίζεται στο εισόδημα από ακίνητα.
- ✓ Οι δωρεές προς το δημόσιο ή άλλα κοινωφελή ιδρύματα, οι οποίες καταβάλλονται σε λογαριασμούς του ιδρύματος και το ύψος των δωρεών δεν ξεπερνά το καθαρό κέρδος της οικείας διαχειριστικής χρήσης.
- ✓ Τα ασφάλιστρα για ομαδικές ασφαλίσεις ζωής του εργατοϋπαλληλικού προσωπικού αρκεί το ύψος της συγκεκριμένης δαπάνης να μην ξεπερνά τα 1.500 € για κάθε εργαζόμενο.

- ✓ Οι εισφορές για υποχρεωτική από τον νόμο ασφάλιση, σε ταμεία ασφάλισης.
2. Οι δαπάνες για την συντήρηση και επισκευή επαγγελματικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και αυτοκινήτων. Συγκεκριμένα για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης αναγνωρίζονται δαπάνες που προκύπτουν από αυτά όταν χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης, σε ποσοστό 70% του συνόλου για αυτοκίνητα των οποίων ο κυλινδρισμός δεν ξεπερνά τα 1.600 κυβικά εκατοστά, ενώ για όσα είναι μεγαλύτερου κυλινδρισμού αναγνωρίζεται το 35% του συνόλου των δαπανών.
3. Η αξία των α΄ και β΄ υλών και των λοιπών εμπορεύσιμων αγαθών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία, στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες επεξεργασίας, αποθήκευσης, μεταφοράς, ασφάλειας και λοιπές συναφείς δαπάνες. Οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία με την απλογραφική μέθοδο και δεν διενεργούν απογραφή ως απογραφή έναρξης λαμβάνουν το 10% των σχετικών αγορών της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου ενώ ως απογραφή λήξης το 10% των αγορών της χρήσης του λήγει.
4. Οι δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και πιστώσεων της επιχείρησης με εξαίρεση:
- Τους τόκους υπερημερίας από φόρους, τέλη, εισφορές και πρόστιμα.
 - Τους τόκους δανείων για αγορά μετοχών εταιριών, εταιρικών μεριδίων και γενικά επιχειρήσεων, όταν οι συγκεκριμένες συμμετοχές μεταβιβάζονται μέσα σε δύο χρόνια από την απόκτησή τους.
 - Οι τόκοι δανείων που λαμβάνονται για την αγορά μετοχών εταιριών καθώς και οι τόκοι που καταβάλλονται σε εταιρίες που είναι εγκατεστημένες σε κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς.
5. Οι φόροι, τα τέλη και δικαιώματα που βαρύνουν την επιχείρηση, εκτός από:

- Τον φόρο υπεραξίας ο οποίος προκύπτει από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων.
 - Τον φόρο ακίνητης περιουσίας.
 - Το ενιαίο τέλος ακινήτων.
 - Το τέλος επιτηδεύματος.
 - Το έκτακτο ειδικό τέλος ηλεκτροδοτούμενων δομημένων επιφανειών.
 - Ο φόρος εισοδήματος.
6. Οι δαπάνες αποσβέσεων για ενσώματα και άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία. Οι αποσβέσεις πρέπει να διενεργούνται υποχρεωτικά από όλες τις επιχειρήσεις (με εξαίρεση τις νέες επιχειρήσεις που έχουν δικαίωμα για τρία έτη να μην διενεργούν αποσβέσεις), σε ετήσια βάση, σύμφωνα με την μέθοδο της σταθερής απόσβεσης, με συντελεστές που εξαρτώνται από την κατηγορία του πάγιου περιουσιακού στοιχείου. Ειδικά για πάγια περιουσιακά στοιχεία των οποίων η αξία κτήσης δεν υπερβαίνει τα 1.500 €, μπορούν να αποσβένονται εξ ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία.
7. Τα μαθηματικά αποθέματα των ασφαλιστικών εταιριών.
8. Οι ζημιές από φθορά, απώλεια ή υποτίμηση κεφαλαίου.
9. Οι προβλέψεις για την απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων. Οι προβλέψεις υπολογίζονται στο 0,5% της αξίας των πωλήσεων ή της παροχής υπηρεσιών, αφού αφαιρεθούν οι επιστροφές και οι εκπτώσεις, καθώς και οι πωλήσεις προς το Δημόσιο και οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης (πετρελαιοειδών και καπνοβιομηχανικών προϊόντων). Το σύνολο των προβλέψεων (της τρέχουσας και των προηγούμενων χρήσεων) δεν μπορεί να ξεπερνά το 30% του υπολοίπου του

λογαριασμού των πελατών, έτσι όπως εμφανίζεται στην απογραφή τέλους χρήσης.

10. Τα δικαιώματα και οι αποζημιώσεις οι οποίες καταβάλλονται σε επιχειρήσεις και οργανισμούς για τη χρησιμοποίηση τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών δικαιωμάτων.
11. Οι δαπάνες οι οποίες πραγματοποιούνται για επιστημονική και τεχνολογική έρευνα, προσαυξημένες κατά 30%.
12. Οι δαπάνες για επισκευή και συντήρηση μισθωμένων ακινήτων οι οποίες εκπίπτουν σε ισόποσες δόσεις ανάλογα με την διάρκεια μίσθωσης.
13. Οι δαπάνες διαφήμισης, αρκεί να έχει καταβληθεί το ειδικό τέλος διαφημίσεων.
14. Τα μισθώματα από συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης.
15. Τα έξοδα για διοικητική υποστήριξη, οργάνωση και αναδιοργάνωση της επιχείρησης.
16. Η αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών και λογισμικού που παρέχονται σε υπαλλήλους της επιχείρησης και αφορούν τηλεργασία.
17. Τα έξοδα διανυκτέρευσης (σε ξενοδοχείο) αλλοδαπών πελατών, αντιπροσώπων και διευθυντικών στελεχών και ειδικών επιστημόνων, αρκεί το ξενοδοχείο να είναι εντός του νομού που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση ή το υποκατάστημά της.
18. Τα έξοδα επιμόρφωσης προσωπικού, για επιμόρφωση σχετική με το αντικείμενο της επιχείρησης.
19. Τα έξοδα διαμονής εργαζόμενων της επιχείρησης για εκτός έδρας εργασία.

20. Το 50% των εξόδων κινητής τηλεφωνίας, αρκεί ο αριθμός των λογαριασμών να μην ξεπερνά τον αριθμό των εργαζόμενων στην επιχείρηση.
21. Οι δαπάνες για αγορές αγαθών ή λήψη υπηρεσιών των οποίων η αξία υπερβαίνει τα 500 € και δεν εξοφλείται με την χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής (Ν.4172/2013).

6.3 Ακαθάριστο εισόδημα

Το **ακαθάριστο εισόδημα** προκύπτει από την αξία των παραγόμενων προϊόντων, με βάση τη μέση τιμή χονδρικής πώλησής τους στον χρόνο και τον τόπο παραγωγής τους. Στα ακαθάριστα έσοδα δεν περιλαμβάνονται, αλλά προστίθενται στο καθαρό εισόδημα:

- Οι τόκοι από συναλλακτικές πράξεις.
- Η αυτόματη υπερτίμηση του κεφαλαίου της επιχείρησης.
- Τα εισπραχθέντα ποσά από επισφαλείς απαιτήσεις που έχουν αποσβεσθεί.
- Οι εισπραχθέντες φόροι, τέλη και εισφορές της επιχείρησης που είχαν καταβληθεί αχρεωστήτως.

6.4 Εισόδημα από κινητές αξίες

Στα εισοδήματα από κινητές αξίες που συμπληρώνονται στον παρακάτω κωδικούς ανήκουν αυτά που φορολογούνται με βάση τις γενικές διατάξεις και όχι τα αυτοτελώς φορολογούμενα ή τα απαλλασσόμενα.

291 – 292: Κινητές αξίες ημεδαπής προέλευσης που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις.

Επίλογος

Κλείνοντας, συμπεραίνουμε ότι η φορολογία εισοδήματος στην Ελλάδα είναι αρκετά πολύπλοκη και συνεχώς αλλάζει. Άρθρα που υπήρχαν έως τώρα έχουν καταργηθεί και δημιουργούνται νέα για την απλούστευση της φορολογίας και την διευκόλυνση των φορολογουμένων. Παρόλα αυτά κάθε χρόνο όταν έρχεται η στιγμή της φορολογικής δήλωσης δημιουργείται σύγχυση γιατί πολύ απλά δεν είναι καθόλου εύκολο να αλλάξει το σύστημα φορολόγησης που υφίσταται σε σύντομο χρονικό διάστημα. Θα χρειαστεί αρκετός καιρός για να μπορέσουν να απλουστεύσουν τα άρθρα και να μειώσουν τις ειδικές περιπτώσεις που υφίστανται έως τώρα.

Βιβλιογραφία

- Eurostat, (2013), The overall tax-to-GDP ratio in the EU27 up to 38.8% of GDP in 2011, Ανάκτηση από file:///C:/Users/user/Downloads/STAT-13-68_EN.pdf [2015].
- Αληφαντής Γ. (2013), Αλλαγές στη Φορολογία Εισοδήματος των Ανώνυμων Εταιρειών με το Ν.4110/2013, Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος Τμήμα Ανατολικής Κρήτης, Ανάκτηση από <http://www.oeetak.gr/web/content/view/373/53/lang,el> [2015].
- Γεωργακόπουλος Θ. (1997), Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική, Β΄ έκδοση, Εκδόσεις Ευγ. Μπένου.
- Κ.Φ.Ε (2015) , Ν.2238, Άρθρο 6 "Απαλλαγές από το φόρο" , Ανάκτηση από: <http://www.hpaccount.com/products/%CE%AC%CF%81%CE%B8%CF%81%CE%BF-6-%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%B3%CE%AD%CF%82-%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%BF-%CF%86%CF%8C%CF%81%CE%BF> [2015].
- Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, κωδικοποιημένος με τον Νόμο 4172/2013, Ανάκτηση από <http://www.fle.gr/index.php/nomoi-p-d/195-nomoi-p-d-2013/15928-n41722013?showall=&start=7> [2015].
- Λάσκαρη Ε. (2013), Πώς θα υπολογίσετε τον ενιαίο φόρο ακινήτων, Euro2day, Ανάκτηση από <http://www.euro2day.gr/news/economy/article/1148041/olo-to-nomoshedio-gia-ton-eniaio-foro-akinhton.html> [2015].

- Νόμος 2238/1994 «Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος», ανακτήθηκε από <http://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/7>.
- Νόμος 2859/ 2000 (ΦΕΚ Α΄ 248/7-11-2000), «Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας», Ανάκτηση από <http://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/5> [2015].
- Παρούτσας, Αθανάσιος. «Η Φορολογία της Ακίνητης Περιουσίας».
- ΠΟΛ, 1074/14-3-2014, «Εκκαθαριστική δήλωση ΦΠΑ για υπόχρεους με απλογραφικό σύστημα», Ανάκτηση από <http://www.taxheaven.gr/fordates/index/index/cat/6/year/201> [2015].
- Σέλλας, Στέφανος. «Το Ελληνικό Φορολογικό Σύστημα».
- Σημειώσεις Φορολογίας 2013, Αλέξανδρος Λυγγίτσος.
- Φλώρος Α. (2004), Φορολογική Λογιστική, Σύγχρονη Εκδοτική.
- Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, Πρακτικό βοήθημα, Δημήτρης Σταματόπουλος, Αντώνης Καραβοκύρης, Β΄ Έκδοση Αθήνα 2012.